

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO ILLINOIS, UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

VOLUME VII. LETO.

TOREK, 4. JANUARJA 1921.

ŠTEV. (NO.) 1.

Published and distributed under permit (No. 320) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Burseson, Postmaster General.

TEDENSKI POLITIČNI PREGLED

POLJSKA ZAČELA NOVO POLITIKO.

Poljska je spoznala, da politika ozkosrčnosti, bodisi narodne, bodisi verske, nikdar ne rodi dobrih sadov. Zato je poskrbela tudi za pravoslavne ruske cerkve, ki so ostale pod poljsko vlado. Poškodovane ruske cerkve je dala popraviti, nastavila je nove duhovnike in jim tudi obljubila stalno plačo. Enako je naredila z nemškimi protestanti na zapadnih obmejnih okrajih.

Saj se bo spametovala tudi Poljska. Ta narod ima slavno zgodovino in je v zgodovini pokazal toliko slavnih činov, da nikar ne vrjemimo vsega njegovim klevetnikom, ki skušajo očrnuti Poljsko pred svetom, kakor nas vse Slovane. Imamo pač vsi Slovani svoje velike nape, da smo hitri in da smo nezaupni, i dr. Vendar pa naj je Poljak ali Srb ali Hrvat ali Rus ali Slovenec, nazadnje smo pa le vsi — eno Slovani.

PROHIBICIJSKI AGENTJE PRI DELU.

Prohibicija se bo počasi, vsaj v gotovi meri, izvedla, tako vsa znamenja kažejo. Vidi se, da gre vlada sicer jako počasi, vendar pa jako odločno naprej in bo dosegla, da se bo prohibicijska postava izvedla, kakor je bila sklenjena. Zadnje čase so začeli jako strogo nastopati tudi po večjih mestih, kjer se je dosedaj mislilo, da je vsaka izvedba zakona nemogoča. Začeli so med saloonerji. Nad tri sto so jih prijeli že samo v Chicago. Enaka poročila prihajajo tudi iz raznih drugih krajev.

KONGRESMANI CHICAGO IZGUBE SVOJ SEDEŽ?

Republikanska stranka je uročila v kongresu protest proti izvolitvi chicaških kongresmanov Sabatha, Raineya in Kuntza. Dolži volivni odbor, da je zatajil glasovnice nasprotnih kandidatov v prilog teh kongresmanov, da je bila večina za republikanske kandidate. — Poseben odbor zbornice je vzel celo zadevo v roke, da jo preišče.

WILSON ZAVRNIL \$150.000.

Wilsonu je ponudila neka tiskovna družba \$150.000 samo za en članek, katerega naj bi spisal, ko bo odstopil. Tvarino naj bi si sam izbral. Wilson je ponudbo odklonil, češ, da nihče ne more spisati članka, ki bi bil v resnici toliko vreden. Baje je dobil tudi še več drugih sličnih ponudb, pa je vse zavrnil.

CENE ČREVLJEM PADAJO.

Z novim letom bode padle cene črevljev za 33 odstotkov. Črevlji, ki so stali pred božičem \$6.00, bodo stali po novem letu samo \$4.02. — Če bo res?

Tudi cene drugim izdelkom bodo znatno padle v prihodnjih mesecih. Delavstvo bo moralo biti pripravljeno na znatno znižane delavske plače. V nekaterih tovarnah so delavci sami odglasovali za znižanje delavskih plač, raje kakor pa da bi dovolili, da bi gospodarji najprej za nekoliko tednov zaprli tovarne in potem tako po sili znižali cene.

Ford v Detroitu je zaprl svojo tovarno za celi januar. To ni prav! Ako je Ford res tak velik delavski prijatelj, kakor se vedna baha, za-

Caruso — operiran.

kaj ni dal delavstvu na izbiro ali, da si samo primerno zniža zaslužek, ali pa da naj se tovarna zapre. Gotovo bi bilo delavstvo odglasovalo za primerno znižanje, raje kakor biti brez dela cel mesec.

Caruso — operiran.

Slavni operni pevec new yorške mestne opere je bil pretekli teden operiran. Vnela se mu je hrbtna mrena in zdravniki so mu morali spustiti vodo, ki se je nabrala tam. Caruso je baje po rodu beneški Slovenec in so se njegovi starši pisali Karuznik. Če je to res?

REVOLUCIJA V ČEŠKO-SLOVAŠKI.

Nič boljša, kakor je Jugoslavija s svojimi narodnimi voditelji, ni nesrečna Češko-Slovaška. Da, tam so za 50 odstotkov še na slabšem. Tam je predsednik Masarik, zagrizen sovražnik katoličanov in protiverski fanatični prostozidar. Seveda ima okrog sebe same sebi enake tovariše, katerim je protiverski šovinizem več, kakor pa dobrobit naroda. Preganjanje katoliške cerkve, preganjanje verskih društev, duhovščine, ustanavljanje narodne cerkve in drug tak humbug mu je več kot pa skrbi za ureditve državnih razmer in za utrjenje temeljev nove mlade države. S tem šovinizmom so si odtujili cel slovaški narod, da danes Slovaki bolj črta Čeha, kakor pa Turka. Če bi prišlo danes do volitev med Čehi ali Turki ali Culukafri v Slovaški, bi si Slovaki raje Culukafre izbrali, kakor pa Čeha. To je modra politika, kaj ne, v tako velikih časih! Se vidi, da je vsak protiverski fanatik, nezmožen za kako višjo politiko. Dokler je iskal Masarik zaupanja katolikov, kako je bil sladek! Toda mi Jugoslovani smo ga spoznali že tukaj v New Yorku. Posebna deputacija je šla k njemu, ko je prišel v New York, to so bili Dr. Trivunac, Dr. Marušič in Rev. K. Zakrajšek in so ga vprašali glede njegovega stališča proti Jugoslovanom. Tedaj se je že videlo, kakšnega prepričanja je ta mož in mi Jugoslovani smo izgubili zaupanje vanj. Njegova politika pa rodi sedaj tudi doma le žalostne sadove državljanske vojske in revolucije.

Baje imajo sedaj Čehi vojaško diktaturo. V nekaterih večjih industrijskih krajih pa že sovjetsko vlado.

Z največjim veseljem poslužujemo se bližajočih se božičnih praznikov, da pošljemo svoje očetovske pozdrave časnikom, ki so v zvezi s Catholic Oelfare Council-om Združenih Držav in po njih vsemu ameriškemu ljudstvu.

Mi srčno želimo, da bi ti časopisi pod mojim nadzorstvom Episkopata razvijali in razširjali svoje delovanje za dobrobit naroda in obrambo očetovske dedščine naukov in usmiljenja, katero hrani katoliška cerkev v korist celega človeškega rodu.

Dobro smo podučeni o resnosti namenov, katere imajo ameriškati katoličani in o njihovi zvestobi do apostolskega sedeža. Zato pošljamo svoj očetovski blagoslov vsem in želimo, da bi njih delovanje v podporo njih tiska prinašalo vedno več in več obilnega sadu in da bi se kakor evangeljsko gorčično zrnje razrastlo v močno drevo v čigar senci se bodo zbirale vse duše, žejne po resnici in vsa srca, katera bijejo za dobro.

BENEDIKT XV. P. M.

KAJ BO Z BREZPOSELNI MI?

Groza nas spreletuje, ko čitamo, da je po najnovjših izkazih samo v Chicago okoli 100.000 ljudi brez dela. To ima težke posledice za vso javnost. Trpljenje in beda vedno naraščata, zločini se množijo in različne slabosti se vedno bolj širijo med prebivalstvom. Na vsak način se mora tukaj nekaj ukreniti. Samimi teoretičnimi razpravami ne bomo veliko pomagali ne chicaškemu delavstvu, ne delavstvu po Ameriki sploh.

Alderman Smith je zato predlagal, naj se sestavi posebni odbor sposobnih mož, ki se naj pečajo s tem vprašanjem. To bo veliko delo, vredno, da mu naši najboljši možje posvetijo vso svojo pozornost.

Če pomislimo, koliko je med brezposelnimi delavci takih, ki imajo svoje družine, lahko rečemo, da je 300.000 do 400.000 ljudi v največjem pomanjkanju in bedi, ker ni dela. Naloge nove komisije bi bile torej velikanske, če bo hotela vsem tem pomagati. Komisija pa se namerava v prvi vrsti potegniti za one delavce, ki so se za časa vojne žrtvovali za splošno blaginjo in niso izkoriščali svojih razmer. Večina delavcev je imela namreč za časa vojne priliko, da so veliko zaslužili in bi si bili lahko tudi veliko prihranili. Taki so si zdaj več ali manj sami krivi, če morajo trpeti pomanjkanje zaradi brezposelnosti. Komisija se ne bo veliko brigala za nje.

ŠIRITE LIST "EDINOST"

Prav veselo, srečno in blagoslovljeno

Novo leto 1921

voščijo vsem svojim naročnikom, zastopnikom, dobrotnikom in prijateljem

listi

EDINOST
AVE MARIA
GLASNIK PRESV. SRCA JEZUSOVEGA
KNJIGARNA AVE MARIA

TISKARNA SLOV. OO. FRANČIŠKANOV.

IZ KATOLISKEGA SVETA.

VELIKANSKI DAR.

Chicaška nadškofija je darovala svetemu očetu za božič v "Petrovem novčiču" sama \$126.126.62. Med slovenskimi župnijami chicaške nadškofije da so dali: Sv. Štefana, Chicago \$51.12, Joliet Svetega Jožefa \$52.65, Sv. Jurija So. Chicago in Waukegan, še nista poslali poročila.

To je krasen dokaz, kako je še udano katoliško ljudstvo svetemu Očetu. "Prosveta" in "Konda", se bosta kaj jezila? Dajta, dajta malo jezice stresti, da je svet še "tako zarukan" — kakor pravita — pa ne zato ker daje za svetega očeta in njegove namene, temveč zato "tako zarukan" — ker ne posluša vaših naukov.

To je največji dar, kolikor ga je kedaj na svetu dala kaka škofija nenkrat v ta namen.

Tudi iz drugih škofij poročajo o veliko večjih kolektah letos, kakor so kedaj preje bile. Kaj vse to pomenja?

"Money talks" — pravimo. Denar govori! In če denar res govori, potem je letos po celi Ameriki krasna pridiga, ki pripoveduje o napredku, velikem napredku katoliške misli, česar se pa vsi tako veselimo!

PET BOLEZNI SEDANJEGA ČASA.

Pretekli petek, na Božični dan, so se zbrali pri papežu vsi kardinali, ki žive v Rimu in mu voščili vesele božične praznike. V odgovor na to voščilo je imel sveti Oče zanimiv govor, v katerem se je dotaknil tudi razmer, ki v njih živimo. "Pet bolezni je, na katerih boleha sedanji svet", je rekel. "To je preziranje vsake oblasti, avtoritete, sovražstvo med brati, hrepenenje po zabavah, delamrznost in nepriznanje nadnaravnega namena življenja". — Te bolezni bo pa mogoče ozdraviti samo s pomočjo svetega evangelija". Zato pa sveti Oče ne bo nehal neprestano opominjati ljudstva nanj, kar smatra za svojo glavno nalogo in glavni namen.

Poroča se, da je pravoslavni škof v Sarajevu, dr. Letica, zapustil pravoslavje in se vrnil v naročje katoliške Cerkve, kar je zelo razveseljivo znamenje. — Katoličanov v Belgradu je 10.000. Imajo pa samo malo kapelico, v kateri se opravlja katoliško bogoslužje. Sedaj se je osnoval odbor, ki ima namen delati na (Dalje na 4. strani.)

NAJCENEJE IN NAJHITREJE

— pošljamo denar v Jugoslavijo.

— po cenah istega dne, — ko nam denar prinesete.

Današnje cene so:

300 kron	\$ 2.40
400 "	3.20
500 "	4.00
600 "	4.90
700 "	5.75
800 "	6.47
900 "	7.18
1000 "	7.75
5000 "	38.50
10000 "	76.00

Vsa pisma naslavlajte na:

1849 W.

IZ SLOVENSkih NASELBIN.

New Castle, Colo. — Cenjeni gospod urednik: — Prejela sem Vaše liste in koledarje A. M. — Z listi, kakor tudi s koledarjem sem v najvišji meri zadovoljna.

Tukaj je majhna naselbina, po večini italijanski svet. zaslužka ni zdaj skoraj nobenega, zato mi oprostite, da Vam zaenkrat ne morem poslati kakšnega darila za Vaše liste. Želim Vam srečno in veselo novo leto ter obilo božjega blagoslova pri Vašem podjetju! **B. K.**

Chicago, Ill. — Kot trije sveti kralji, tako smo se mi pred par dnevi odpravili na pot v mesto Bradley. Le toliko je bilo razlike med nami in svetimi tremi kralji, da so oni bili veliko srečnejši kot mi. Njim je kazala pot v Betlehem svetla zvezda, tako da se niso mogli izgubiti. Ali mi trije popotniki smo imeli neko drugo zvezdo za vodnico, ki nas je zapeljala prvič na napačno postajo, druga zvezda pa nas je pripeljala zopet v smolo: vlak jo je ravno odkuril, ko smo dospeli na postajo. Tako smo potem čakali čeli dve uri in pol na ubogega "Lukamatija".

Ali vendar končno smo le prišli na zaželjeni cilj. Dospeli smo v mesto Bradley, kjer živi precejšno število naših rojakov in lepi slogi in medsebojni ljubezni. Slovenci v Bradley, Ill., zaslužijo vso pohvalo. Med sabo imajo več podpornih društev, ki vsa dobro napredujejo. Nekaj rojakov ima tudi v naselbini svoje trgovine.

Rojak Mr. J. Turk ima veliko tovarno, kjer izdelajo po več sto železnih postelj dnevno. V tovarni ima zaposlenih več sto ljudi. Po večini imajo rojaki v Bradley svoje lastne domove. Vse to je znak pravega napredka.

Vsem rojakom v Bradley se najpristicneje zahvaljujemo za vso izkazano nam gostoljubnost. Posebno pa se zahvalimo družini Smole, kjer so nas tako imenitno postregli. Bog naj Vam stotero povrne in plača!

Do veselega svidenja ostajamo hvaležni Vam
Trije popotniki.

Joliet, Ill. — Pred kratkim se je tukaj ponesrečil naš domačin Anton Dovjak. Povožil ga je avtomobil ter ga tako poškoval, da so mu morali v bolnišnici nogo odrezati.

Umril je John Černetič, doma iz Bojancev pri Metliki, v starosti 33 let. Zapušča enega brata in eno teto.

V starosti 32 let je umrl Karel Mušič iz N. Chicago. Že od vojakov je prišel bolehen in potem se ni več pozdravil.

Cleveland, Ohio. — Mrs. Alojzija Petrolevič je vložila tožbo za ločitev zakona. Zato pa navaja prav zanimiv vzrok. Pravi namreč, da nobeno noč ne more spati, ker ima njen mož navado, da hodi cele noči gori in doli po sobi.

Chicago, Ill. — Lahko rečem, da niso v nobeni drugi slovenski naselbini tako slovesno in tako lepo praznovali božičnih praznikov, kakor pri nas v Chicagu. Zasluga pa gre pred vsem našemu neumorno delujočemu g. župniku Rev. K. Zakrajščku, ki vedno bolj lahko spoznava in uvideva, kako ga ima ljudstvo rado. Enako našima obema gospodoma duhovnikoma, Rev. Dr. Hugonu Brenu in Rev. Ieronimu Knobleharju. Imeli smo na sveti dan dve maši z leviti in na svetega Štefana eno. Ravno tako tudi na novega leta dan in v nedeljo po novem letu. Kako je to povzdignilo slavnost. In pa te ga krasne pridige, katere čujemo. Častiti gospodje, farani svetega Štefana smo Vam hvaležni za Vaš trud za nas.

J. V. faran.

cembra na praznik svetega Štefana priredili so naši šolski otroci svojo prvo božičnico, ki je jako dobro vspela. Najprej je nastopil naš cerkveni pevski zbor in zapel dve lepi pesmici. Nato je pa Father Jeronim Knoblehar v lepih besedah povedal nekoliko o razvoju naših publicnih šol in kako so potem nastale naše katoliške šole. Povedal je, kako potrebna je katoliška šola za naše razmere. Nato so nastopili naši otroci in sicer najprej deklice prvega razreda, kot šivilje. Za njimi so pa prišli "Our very busy boys", ki znajo vse: pomivati za mamo posodo, snažiti črevlje, snažiti tla v kuhinji, mami prinesiti premoža in druge take zelo koristne stvari. Naše črevljarji so pokazali, da znajo črevlje razbiti, ko jih je pa treba zašiti, so bolj zadaj. Deklice so pokazale, kakšne žele imeti "bojse", snažne in umite. Zato so umazanka kar s silo umile. Nato je sledila krasna božična igra: "Na Betlehemske poljanah", katero predstavljali dečki višjih razredov s pomočjo deklic, ki so nastopile kot angelji. Igrali so vsi tako izvrsto, da smo se vsi čudili njihovi lepi in pravilni izgovorjavi. Ako pomislimo, da jih je moral naučiti vsega naš g. župnik sam in pri tolikem delu, kakor ga ima poleg tega, je bila cela prireditev zelo velik uspeh in moramo dečkom častitati. Imeli so krasne oblekice za to priliko, katere je naredila Miss Mary Koščak brezplačno. Posebno nam je ugaljal zadnji prizor pred jaslicami. V čarobni svetlobi je bila razsvetljena betlehemska štalica. Vse polno angeljev po odru, ki so med smrečjem in palmami peli slavo novorojenemu kralju in potem še pastirji in njihov lepe besede in njih spevi, je naredilo čaroben utis.

Le velikrat nam dajte enakih prireditev! Pošiljajte našo mladino na oder v slovenskih prireditvah, potem vemo, da imamo pred seboj lepo prihodnost v naši župniji.

Sheboygan, Wis. — Odgovor in pojasnilo. Čital sem v Edinosti dne 8. decembra dopis iz naše naselbine. Mr. Jakob Prestor namreč želi, naj dotični poročevalec popravi, kar je pisal o katoliških društvih v "koledar Ave Maria". Odgovarjam mu sledeče: Jaz sem prejel koledarje 1. novembra. Našel sem takoj pomoto iz Sheboygana o nekatoliških društvih. Se tisti dan sem pisal uredništvu koledarja, naj dotično pomoto popravi v listu Edinost, ker sem predobro vedel, da se v koledarju ne da več popraviti. Zakaj je niso popravili, ne vem. Mogoče se jim je zdelo premalenkostno. Vsak pameten človek je takoj lahko opazil, da je bila pomota, saj imajo vsa društva katoliška imena. Pomota se lahko pripeti ne samo tukaj pri tem uredništvu ampak pri vsakem. — Ako mi pa more Mr. Prestor ali kdo drugi dokazati, da sem jaz zaskrivil to pomoto, sem pripravljen vsem prizadetim društvom odškodnino plačati. — Nadalje piše Mr. Prestor, ako poročevalec ne ve, kako bi to popravil, naj pride k njemu, da mu bo on, Mr. Prestor pojasnil. Hvala za ponudbo, ker tega ne potrebujem. Prosil bi pa Mr. Prestorja, da, ako bi se še kdaj kaj takega zgodilo, ni treba precej oblašati na velik zvon, ampak naj meni pove, saj se večkrat vidiva. Vedel je pa tudi, kdo je to poročal. Zakaj pa ni on poročal, saj mislim, da je bil tudi on naprošen. Toliko v pojasnilo.

Mihael Progar, 1621 N. 9th St., Sheboygan, Wis.

Opomba uredništva. — Mi smo prejeli pismo Mr. Progarja. Toda stvar se nam je zdela tako malenkostna, da smo si mislili, da tega razun v Sheboyganu ne bo nihče opazil. Tam pa itak vedo, kako in kaj je resnica. Pri tolikih malenkostih, na katere je treba pri urejanju koledarja paziti, se kaka taka malenkost prav lahko vrine. Dopis Mr. Prestorja je pa sploh po

pomoti prišel v "Edinost". Toraj je vsa krivda pri nas in imenovana društva prosimo, naj oprostite. V prihodnjem koledarju smo itak mislili popraviti, kajti tam kjer je napaka storjena, tam naj se popravi. Mr. Progar je popolnoma nedolžen pri vsej stvari.

La Salle, Ill. — V tukajšni naselbini vladajo zelo slabe delavske razmere. Illinois Zinc Co. je že pred 14. dnevi ustavila ves obrat v svoji tovarni in tako je tudi prenehala z obratom v dveh premogovnikih, ki sta njena last. Posledica tega je, da je več kakor tisoč ljudi, ki so bili zaposleni v tej službi, brez dela. Kdaj nam bodo zopet dali delo, ne vemo popolnoma nič. Proti svoji volji smo dobili počitnice, ki bodo trpele bogve kako dolgo.

Waukegan, Ill. — Tudi pri nas se delavcem ne godi nič bolje, kakor drugod. Število brezposelnih raste dan na dan, povrh tega pa delodajalci vedno grozijo, da bodo tistim, ki še imajo delo, znižali plače.

Pred par meseci je dobil v tukajšni žični tovarni delo vsak, kdor je hotel, in ne samo to, še po domovih so iskali delavcev. Napolnili so ž njimi vse prostore. Zdaj se je pa nenadoma obrnilo. Zakaj, ne vemo. Začeli so odpuščati delavce enega za drugim.

Pri nas imamo velike love na zajce in na policaje. Zadnjih so aretirali že precej lepo število. Kakih sto so jih že priprli, to pa zato, ker se dajo podkupiti od raznih salunerjev in prodajalcev opojnih pijač, kakor tudi od različnih privatnih fabrikantov omenjenih dobrin. Vidi se, kakor da bi bili ravno policaji največji sovražniki prohibicijske postave.

Yukon, Pa. — Ne moremo se hvalliti s tukajšnjimi delavskimi razmerami, kakor se menda nikjer ne morejo. Razočarani smo in ne samo malo. Pričakovali smo vse nekaj drugega. Pravzaprav pa ne bi smeli biti razočarani, saj bi morali vedeti, da je obljubiti in storiti preveč. Na to bi bili morali misliti, ko smo poslušali obljube raznih kandidatov in delodajalcev. V premogovnikih nam nalagajo vedno več dela, plač nam pa ne zvišajo. Delovodje zahtevajo, da moremo jamske vozičke nalagati bolj zvrhane. Ne vem, če je premog postal lažji ali kaj. Pri vsem tem pa moram poročati o enem razveseljivem dejstvu, namreč da ni draginja pri nas več tako velika, kakor je bila prej.

Farani tukajšne slovaške fare so zgradili svojemu dušnemu pastirju novo župnišče, ki je stalo okoli 9000 dolarjev. Take požrtvovalnosti ne najdemo izlepa. Slovaki se zavedajo, kdo je pravi njihov prijatelj in za tistega tudi storje vse.

TOLAŽBA OGERSKIH SLOVENCEV V AMERIKI.

Zopet nov smrad! Odkod prihaja? Od "Zvezde ogerskih Slovencev", ki se je zopet pokazala v zraku. Saj vedno čutimo njen smrad, posebno pa še tedaj, kadar se nam prikaže... Toda te zvezdice sedaj še ni mogoče videti s prostimi očmi, upamo pa, da pride marca ali aprila mesca tako nizko, da jo bo lahko vsak ogerski Slovenec videl s svojimi očmi. Zato moremo pričakovati še večjega smrada, kakor smo ga čutili do sedaj. Zato Vam polagam na srce vsem ogerskim Slovincem, kateri še sanjate o Madžarski, poslužite se tiste prilike, ko se Vam bo zvezdica tako nizko prikazala, da jo bo vsak lahko videl. Nekateri se je smejo celo dotakniti. — Sreča, da ni te zvezde na 18. ampak je na 19. cesti! Če bi bila na 18. cesti, bi gotovo ustavila cestno železnico. Kdor tega ne razume, naj piše v uredništvo te nove prikazni. Zvezda ogerskih Slovencev da vsakemu

odgovor, ki je član zveze ali bolje rečeno boljševek...

Prekmurski Slovenec.

INDIJANCI IN VESOLJNÍ POTOP.

O vesoljnem potopu smo čitali v zgodbah svetega pisma in tudi znanstveniki govore o njem. Čudno je, da vedo tudi divji ameriški Indijanci zanj in si ga razlagajo seveda po svojem. Pred dobrimi petdesetimi leti, ko so jih morali Združene države krotiti še z vojaško močjo, je nekoč prišel oddelek ameriških vojakov med Pawnee Indijance kateri so ob tej priliki prinesli v vojaško taborišče več velikih kosti in eno izmed njih je vojaški zdravnik spoznal, da je od človeškega stegna, toda morala je biti od pravega velikana. Prof. O. C. Marsh, ki je še več enakih kosti našel po raznih delih države Nebraske, trdi, da so te kosti ostanki neke pražgodovinske in že davno izumrle živali. Indijanci pa so trdili o tej stvari tole: Te kosti so od velikana, ki so davno davno že od tega živeli na zemlji. Ti velikani so bili trikrat večji od nas sedanjih ljudi in so bili tako hitri in močni, da so dotekli bežečega "Buffalo", za stisnili z eno roko k sebi in mu z drugo odtrgali stegno ter ga gredeč pojedli. Ti velikani so zanikali Boga in so se posmehovali blisku in gromu, trdeč, da so oni mogočnejši kot Bog, blisk in grom. To je razžalilo Boga, ki je poslal tako povodenj, da je segala nad vrhove najvišjih gora in je potopilavse te ošabne velikane. Potem ko je voda vpadla, je Bog sprevidel, da je bil naredil pomoto, ko je ustvaril tako velike in močne ljudi in je nato ustvaril bolj majhnega človeka in ta je prednik sedaj živčih ljudi.

A. Okoliš.

Za orglje v Radečah pri Zidanem mostu so darovali: Rev. J. Plaznik \$10.00, Adolf Šebat \$10.00, Joseph Furlan \$5.00, Frank in Agnes Šebat \$5.00, Frank Stusek \$5.00, Martin Plazar \$10.00, Mary Kerše \$20.00, John Culjan \$1.00; skupaj 666.00, kar sem poslal č. g. župniku v Radeče. **Rev. J. Plaznik.**

DOBER SVET JE BOLJŠI NEGO SLAB PRIJATELJ.

Rev. J. K.

Naši čitatelji so nam poslali vse polno najlepših in najboljših voščil k novemu letu. — Ne bi bilo lepo, ako bi jim voščil ne vrnili iz celega srca. Ker pa so nam poleg voščil poslali tudi izdatno gmotno podporo, bi zopet ne bilo prav, ako bi jim mi za to poslali v zahvalo le nekaj praznih besed o sreči i. t. d. Naša zahvala bodi podvojena skrb, da bodo naši listi vstregali svojemur namenu: poduku in zabavi naših cenjenih čitatelev. Ta namen imej tudi članek, ki ga s tem priobčujemo o dobrem svetu.

Kateri dober svet imamo v mislih? — Prav zoprav jih je več: prvi pa bodi: **Ne delaj dolgovi!**

Ne jemlji na posodo prav nikoli, svetuje francoski pisatelj Anton iz Courtois v svoji knjigi o razumnosti. Bodi rajše brez obleke, pravi, nego da bi tičal v dolgovi. "Res marsikateri je prišel "na boben", da govorimo po starokranjsko, že marsikateri je obupal, ko ni mogel plačati dolgovi.

Takoj sproti plačaj tekoče svoje račune, poravnaj sproti izdatke za vsakdanje potrebščine. Kako slaba je navada in celo krivica, roko delca, krojača, črevljarja i. t. d. cele mesece, celo leto pustiti čakati na plačilo: s tem se ga prisili, da tudi on dolgove dela in izpostavlja svojo eksistenco pogubi. Da pa boš mogel sproti poravnati račune, bodi varčen!

Bodi varčen? — to je lahko reči, težko pa storiti.

Kaj se pravi varčevati? — ali morebiti to, svoji družini kratiti najpotrebnejše? — O ne, to ni varč-

nost, ampak skopost. — Ali je varčevost to, le skupaj grabiti? — Zopet ne: to bi bila lakomnost. — Varčevati se pravi: na pameten način na stran devati za čase potrebe.

Da si mnogi ljudje nič ne privarčujejo je krivo, ker brezobzirno ravnaajo s svojim imetjem. — Kako delajo mnogi s svojo obleko, pohištvo, orodjem? Ne enega, ne drugega se jim nič škoda ne zdi. Varuj toraj in skrbi, da si ohraniš tudi najmanjšo reč. Spomni se, kako so nas doma v starem kraju učili košček, drobtino kruha pobrati s tal, da ne pride pod noge, zakaj božjih darov teptati z nogami ne smemo, so rekli mati. S podobno skrbljivostjo delaj tudi z drugimi, če tudi malenkostnimi rečmi. Žrebelt, ki se je zgubil s konjske podkve, je bil kriv, da je najprvo podkev odpadla, da je noga ohromela da je slednjič konj opešal in padel. In nauk iz tega? — sproti popravi, kar se je pokvarilo: s tem si prihraniš za dolgo morebiti velik izdatek za novo.

Prav posebno naj bi hišna gospodinja varčevala v kuhinji. Žalibog, da veliko deklet delavskega stanu pre malo pozna gospodinjstvo. Kako bi tudi: komaj šolo konča, mora že iti v tovarno. Mnogo se jih moži, ne da bi znale prav skuhati, ali šivati, ali saj krpati strgano obleko. Naj se li čudimo, da potem ne znajo gospodinjiti in da se jim godi, kakot tisti mladi novoporočeni ženi, ki je moža vprašala, naj li denesoli tudi v kavo.

Podobno nevedne gospodinjje so krive, da jim možje uhajajo z doma, ker jim žena ne zna kaj pametnega skuhati: prav posebno so krive, da se v hiši ne polnuje postna postava, ker ne znajo pripraviti tečnih postnih jedi, ki bi možu zalegle tudi pri težkem tovarniškem delu ali v premogovniku.

Koliko jedi se pokvari, ker niso prav pripravljene: ne samo da ne vstrežejo svojemur namenu, nasitiiti družino, — ne samo da stanejo denar, še krega in prepira so krive po družinah. Poleg tega povzročajo dvojni izdatek, ker si morajo udje pri težkem delu zunaj domače hiše preskrbeti hrane, če nočejo omagati v tovarni.

Toraj, matere, naučite svoje hčere prej gospodinjiti, predno jih daste možem v zakon: gospodinjiti pa se dekleta ne nauče po cestah, v showih in na plesih, ampak doma v kuhinji pri vas, matere, seveda če same kaj znate.

Napačno je, da mati pusti hčeri pri glasovirju sedeti, ali romane brati, sama pa se muči z delom, češ saj sama prej opravi, kakor bi hčeri dopovedala, kako naj naredi: se mi vsaj ni treba jeziti nad njeno nerodnostjo. Ta izgovor ni tako redek pri materah in tem primerna je potem tudi odgoja hčera v gospodinjstvu.

Pa tudi moški mladini naj domača hiša da poduk, kako je treba varčevati. Mladenci bodo v glednem času nastopili kot možje in očetje. Na njih ramena bo ljubi Bog položil breme skrbi za družino. Za to naj bi se krščanski mladenci zavedali svoje dolžnosti in imel to za častno svojo osebno zadevo, da si v mladih letih že s pridnostjo in varčpostjo kaj dene na stran, da mu ne bo hlač za poroko morala šele nevesta kupovati.

Če ga pa ni volja vstanoviti enkrat pametno urejene družine, — če brhko svojo mladost zapravlja v postopanju in lenobi, če jo celo zastropulja v grešni poželjivosti, če jo vklepa v suženjske verige pijančevanja in igrtanja, ki se jih morebiti ne bo mogel več znebiti, — o potem bi bilo stokrat boljše zanj, da bi svoje pokvarjeno, zgubljeno življenje sam vlek l seboj v svoj prezgodni grob in ne navezal na svojo pogubo tudi nesreče in bede žene in otrok.

(Dalje prihodnjič.)

"CRNA SMRT"

Napisal Rev. Veselko Kovač.

V Marijinem svetišču na sv. Lušarjih je visela pred vojsko — v prezbitariju na evangelijski strani — med drugimi zaobljubljenimi tablicami tudi večja podoba Matere božje v lepem pozlačenem okviru. Ni bil pozlačen okvir, ki je vlekel ljudsko pozornost nase, marveč velike čudne "kljuka", ki so obdajale lepo podobenno Brezmadežne, črke, ki jih gotovo ni razumel noben romar. Kogar je radovednost pritegnila podobni bliže je videl pod njo v slovenskem jeziku podpisano posvetitev in spodaj 41 podpisov — istotako v tuji, neznani pisavi.

Odkod in s kakšnim povodom je prišla ta zanimiva obljubna podoba na Sv. Lušarje?

o o o

Šantung, kjer imamo francišskani dve obširni misijonski škofiji, je izmed najbolj obljubljenih pokrajin kitajskih. Ker domača zemlja ne more preživljati svojega obilnega prebivalstva, mnogo tisočev išče zaslužka izven dežele, zlasti v bližnji bogati Mandžuriji. Kot pridni poljedelci in spretni rokodelci so tam prav priljubljeni. Mnogo teh začasnih izseljencev išče zaslužka tudi s puško. Zlasti neke vrste podlasico radi jemljejo vsled dragocene kožuhovine na muho. Ako so pa te živalce bolne, jih ni treba zasledovati s puško, ampak se dajo vjeti kar z roko.

Po zimi l. 1910. je bil ta lov vsled tega posebno uspešen. Kar naenkrat pa je več teh lovcev zbolelo in nagloma pomrlo. Zdravniki so kmalu dognali, da tiči povzročitelj te smrtonosne bolezni v kožuhovini bolnih "podlasic". Lov je bil takoj prepuščen in ustavljen, zaloge pa je ukazala oblast pokončati z ognjem.

To je bila pametna odredba. Ali kaj je pomagalo, ko so se pa okuženi lovci in uslužbenci skladišč šli po raznih vaseh in mestih ter raznesli nevarno bolezen na vse strani.

Bolezen, ki so jo Kitajci imenovali "podganja bolezen", Evropejci pa "črna smrt", je bila po svojem bistvu pljučna kuga.

Kdor se je te kuge nalezil, se ga je polastila velika slabost. Začela ga je boleti glava, napala omotica in ga bila se mu je vsaka jed. Kmalu so se pojavile bolečine v hrbtu in prsih. Sledil je hud kašelj, nastopilo močno bljuvanje in ni trajalo dolgo — včasih komaj par ur — in nastopila je smrt. Leka za to bolezen ni bilo nobenega. Ne samo pljunki, ampak celo sapa iz ust okuženec je bila skrajno nalezljiva.

Bolezen se je širila z največjo na-

glico. V kratkem so bile okužene cele vasi in mesta. Kitajske oblasti, ki so v začetku držale roke križem, so se naposled zganile in uporabljale najkorenitejše sredstvo. Vasi, ki so bile splošno okužene, so obkolili vojski z nasajeno in nabito puško, da ni mogel ubežati nihče, potem jih pa s prebivavci vred izročili plamenu. Niti mestom niso prizanašali. Seveda je to kruto in nespametno početje med prebivavstvom povzročilo nepopisen strah. Vse je bežalo iz okuženih vasi, kar je količkaj moglo. Dosegel se je tako ravno nasproten uspeh — kuga se je širila še hitreje.

o o o

Blizalo se je kitajsko novo leto, ki se navadno praznuje v prvi polovici februarja mesca. Vsak Kitajec želi praznovati ta največji narodni praznik v krogu svojih dragih. Kdor le količkaj more, pohiti za ta čas v svoj domači kraj.

Proti koncu prosinca so torej hitele cele trume v Mandžuriji zaposlenih Šantungcev proti jugu. Da bi preprečila povratek tem ljudem, je železnica vstavila ves obrat. Ceste in pota so zastražili z vojaštvom. Istotako so bila zastražena morská pristanišča. Ali vse te odredbe so le malo izdale, ker so se le v redkih slučajih izvrševale in pa, ker so potniki znali previdno izogibati zastraženih potov.

Kmalu se je pojavila "črna smrt" tudi v Šantungu. Vsled skrajno pomanjkljivih varnostnih odredb se je raznesla v vse tiste kraje, kamor je došel kak okuženec iz Mandžurije. Ljudje, ki so se vračali domov, so bili tudi skrajno neprevidni. Potovali so v večjih in manjših skupinah. Ako je kdo izmed družbe na potu obležal, so mu sopotniki pobrali denar in vse druge vrednostne reči in, če je imel dobro obleko, so se polastili celo te. Marsikdo je moral svojo lakomnost plačati s smrtjo že v par urah. Ali to drugih ni spametovalo. Zato se je zgodilo, da jih je od neke take domov vračajoče se družbe, ki je v začetku štela 20 oseb, nazadnje ostalo le še pet.

Oblasti so mislile na varnostne odredbe še-le, ko je bila že skrajna sila. Tako brezobzirno in nečloveško sicer niso nastopale kakor v Mandžuriji, ali nekatere odredbe so bile neusmiljene tudi tu. Če se je n. pr. pojavil slučaj "črne smrti" v kaki družini, je dala gosposka v svoji prevetliki gorečnosti zabita vrata in okna take okužene hiše, da prepreči občevanje z vnanjim svetom. Živež so dajali nesrečnežem skozi majhno odprtino ali ga pa metali čez streho noter na dvorišče. Vsled tega nespametnega postopanja so izumrle cele

družine. Hvala Bogu, da je bila večina mandarinov bolj pametna in se je po pravici zgražala nad krutim početjem pregorelih svojih stanovskih tovarišev. Seveda ukreniti proti kugi kaj izdatnega in uspešnega siromaki sami niso znali. Naravnost smešna so navodila, ki so jih dajali ljudstvu. Eno teh navodil se je glasilo: "Nosi seboj kos konjske kosti, pa boš varen pred 'podganjo boleznijo.'" Drugo, nič manj nespametno, je bilo: "Ob prvem svitu jutranje zarje vrzi pest črnega graha v vodnjak in glej, da te nihče ne opazi. Kdor bo pil iz tega vodnjaka, bo varen pred kugo." — Bolj pameten je bil mandarin, ki je svetoval uživati v obilni meri česenj, čebulo in druga zelišča z močnim vonjem in ostrim okusom.

V tako žalostnih razmerah je korakala "črna smrt" seveda samozavestno in zmagovito po deželi naprej.

Na pritisk inozemskih vladnih zastopnikov se je oblast naposled čutila prisiljeno vendar kaj ukreniti proti vedno bolj se razširjajoči kugi. Sklicala je zdravnike in druge večake v posvet. Evropski zdravniki so svetovali, da se postavijo v vseh večjih mestih obširne barake, v katere bi morali ne samo vsi okuženci, ampak tudi oni, ki so le količkaj sumljivi. Barake so bile res v kratkem postavljene in za silo vrejene — ali samo v glavnem mestu Tsinanfu in pa na vzhodni morskí obali v pristanišču Čifu. Tudi naš misijon je priredil obširno poslopje za splošno uporabo v to svrhu. V naši bolnišnici za okužene so prevzele postrežbo misijonske sestre. Kdor se je javil za to postrežbo, je moral ostati pri okuženih ves čas. Pri tej samaritanski službi so žrtvovali svojo življenje dve misijonski sestri, v Mandžuriji pa trije francoski misijonarji. — Od višje oblasti je dobil naš škof poziv, da naj prepove svojim misijonarjem obiskavati okužene kristjane. Ali on je odgovoril, da se temu povelju ne more pokoriti, da se pa bodo misijonarji držali vseh varnostnih navodil in odredb, ki jih bo izdala pristojna oblast. Podkralj je bil s tem zadovoljen.

o o o

Tak je bil splošen položaj v deželi, ko me nekega dne obišče naš škof v zavodu.

"Kaj naj storimo s semeniščem?" me vpraša.

"Ta skrb me muči že več dni," odvrnem jaz.

"Po mojih mislih bi bilo najbolje, ako fante pošljemo domov," meni škof.

"Nevarno bo, ker je kuga že tako hudo razširjena po deželi", je bil moj pomislek. "Bojim se, da mi 'črna smrt' ne pobere katerega izmed fantov."

"Vaša bojazen je utemeljena; vendar se ne da tajiti, da je nevarnost tu v zavodu neprimerno večja nego zunaj na deželi. Pomislite, prosim, kaka nesrečna lahko nastane, če prestopi 'črna smrt' prag semenišča. Pri tej nalezljivosti pobere lahko ve-

čino ali pa vse. Zavoda ni mogoče popolnoma ločiti od zunanega sveta: po neprevidnosti služabništva in z živili, ki jih je treba kupovati zunan, se bolezen lahko zanese v zavod vsak čas."

Tem škofovim razlogom, ki sem jih prej že sam dobro pretehtal, se ni dalo oporekati.

Pretehtali smo vso zadevo z ostalim učnim osebjem zavoda natanko in od vseh strani in naposled sklenili poslati semenišnike domov.

(Konec prihodnjic.)

KO BI VSI DELALI TAKO...

To je bilo v Parizu. V neki odlični družini je bil povabljen k obedu gospod veselega obraza in zelo priključivega vedenja. Vljudno je zabaval svojega soseda pri mizi, jedel ni pa nič.

To je najbolj bodlo v oči nekega že vpkojenega visokega uradnika, ki si slednjič ni mogel kaj, da ne bi vprašal: "Vi pa nič ne jeste! Ali niste nič lačni?"

"O, pač, pa še zelo", mu odgovori naš znanec.

"Hočete torej reči, da Vam dose-danje jedi niso všeč?"

"Nikakor, ravno nasprotno, vendar, jaz čakam prikuhe."

"A tako! Ste li vegetarijanec?"

"Ne. Kak drug dan bi gotovo jedel vse po vrsti."

"Druge dni. Že razumem."

Smeje se obrne uradnik k hišni gospodinjici in ji reče: "Zakaj nas niste opozorili, milostljiva, da imamo čast, biti v tako sveti družbi?" Ta gospod nič ne je, češ, danes je petek!"

Vsi se zasmejejo, vendar pa so z gospodinjico vred vsi skupaj v žadregi.

Henrik D., tako je bilo gospodu ime, ravnodušno prenaša zbadanje smejočih se gostov in reče naposled: "Govorite, kar hočete: če se držim zapovedi svoje vere, izpolnjujem samo svojo dolžnost in kdo mi more zaradi tega kaj očitati?"

Takoj vstane eden izmed gostov in se pripravlja na daljši šaljivi govor, v katerem se je hotel norčevati iz posta in iz gospoda Henrika. Tedaj pa se zasliši od drugega konca mize lepo doneči glas fine gospodične, edine hčerke najodličnejšega in

VINKO ARBANAS

CVETLIČAR IN PRODAJALEC

vsakovrstnih

CVETLIC IN ROŽ.

Izvršujem vsakovrstne pogrebne vence. Pri meni dobite najlepše šopke za ženitovanje in druge slavnostne priredbe. Priporočam se Slovincem, kakor tudi vsem Hrvatom in Slovanom v Chicagi in okolici.

1320 West 18th St., Chicagi, Ill. Phone: Canal 4340.

Pozor!

— Kadar potrebujete raznega pohištva, obnite se na mene. V zalogi imam najfinejše postelje in modroce. raznovrstne peči za plin, olje in premog. Prodajam tudi vsakovrstno orodje za vse rokodelske stroke. Ravno tako imam v zalogi tudi vse avtomobilske potreščine, kakor tudi vse potrebne predmete za napeljavo elektrike. Svoje blago razpošiljam po celi Ameriki. Pišite še danes po naš cenik!

A. M. KAPSA

(General Hardwe store)

2000 - 2004 Blu Island Ave
Cor. 20th St.
CHICAGO, ILL.

ROJAKOM V SHEBOYGAN, WIS.!

Kadar želite poslati denar v staro domovino se obrnite na rojaka

MIHAEL PROGAR

1621 N. 9th STREET

SHEBOYGAN, Wis.

Varno in zanesljivo pošilja denar v stari kraj, vsaka pošiljatev je jamčena.

Pozor!

Pozor

— Ako želite dobrih in trpežnih oblek, površnih sukenj, klobukov, srajc, spodnjih oblačil itd., potem pridite k nam, kjer boste najboljšje postreženi v vsakem oziru.

Naše geslo je: "Enake, poštene in zmerne cene vsem."

JELINEK & MAYER, lastnika
Corner Blue Island Ave., and 18th Street.

najbogatejšega moža v tistem kraju. Tudi ona se ni dotaknila mesnih jedi. Tedaj pa vstane in reče glasno: "Meni se to, kar je povedal gospod D., ne zdi prav nič smešnega. Nasprotno mislim, da je tisti, ki si v današnjih časih upa javno pokazati svoje prepričanje, kot značajan mož vreden vse časti!"

Ta nepričakovani nastop odlične mladenke je napravil najboljši vtis. Najprej so ji začele ploskati dame, nato pa še gospodje. Značajnost zanje povsod vspeh!

Bog ve, ko bi bil Ford pek, ali bi šel tudi s cenami doli?

ZAKAJ TRPETI?

Revmatične, nevralgične in bolečine v mišicah so hitro odpravljene s primerno uporabo

Tvorniška znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr. Glejte, da dobite prístnega — slavnega že več kot 50 let.

Zahtevajte SIDRO tvorniško znamko.

VAŠA OBLEKA

bo zgledala kot nova ako jo prinese-te nam čistiti, barvati ali popraviti. Mi tudi Vašo staro obleko prena-re-dimo po novi modi.

FRANK'S DRY CLEANING CO.

Telefon: Central in Rosedale 5604

Delavnica in urad

1361 EAST 55th ST.

nasproti Lake Shore Bank.

COLLINWOOD — PODRUŽNICA
15513 WATERLOO RD.

SLAVNEMU OBČINSTVU

naznanjam, da popravljam in napeljujem vedne in plinove cevi, kakor tudi izvršujem vsa dela, ki spadajo v plumbarsko stroko. — Pred vsem si zapomnite, da jaz izvršujem vsa dela najboljše in za najnižjo ceno.

Nadar potrebujete naše pomoči, pokličite nas po telefonu, ali pa če pridete osebno na:

JAMES A. JANDOS,
2042 W. 22nd St, near Hoyne Ave.,
Chicago, Ill.
Tel.: Canal 4108

FRANK SEDLAK'S SONS

Izvršujemo

VSA ZIDARSKA DELA.

Kadar mislite graditi svoje domove ali kako drugo poslopje, obrnite se na nas, da Vam damo svoj nasvet.

2448 South Lawndale Ave.,
CHICAGO, ILL.

Phone: Lawndale 250.

Telefon: Canal 6319.

MATH KREMESEC

mesar

Priporočam Slovincem in Hrvatom mojo dobro in okusno mesnico.

Vsaki dan sveže meso, kakor tudi

— prave kranjske klobase — doma delane vedno na razpolago.

1912 W. 22nd St., Chicagi, Ill.

EDINOST.

Neodvisen dvotednik jugoslovanskih delavcev v Ameriki.

NASLOV:

Slovenian Franciscan Press.

1849 W. 22nd St.

Telephone Canal 98.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Weekly and Semi-Weekly in alternate Weeks by Slovenian Franciscan Fathers 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Entered as second-class matter Oct. 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Novo leto - nove naloge - nove dolžnosti.

Ko vošči list "Edinost" in celo naše podjetje veselo in srečno novo leto vsem svojim dragim prijateljem, naročnikom in dobrotnikom, se prav dobro zaveda kaj pomenja to novo leto zanj samega.

Za seboj imamo težko leto dela, trudov, bojev, težav, križev in nadlog, pa tudi uspehov, krasnih uspehov in krasnega napredka.

Da, grenko je bilo preteklo leto, grenko za naše podjetje. Do letošnjega leta so nas ubijali in pobijali in uničevali oni, ki so nas ubijali in pobijali radi naših krščanskih načel in naših krščanskih idealov, za katere se borimo, za katere trpimo in se žrtvujemo, katere pa oni tako smrtno sovražijo. Preteklo leto so se pa tem nasprotnikom pridružili tudi bratje, lastni bratje, časniki, ki bi morali biti enako, kakor mi, prvoborniki za sveta načela in vzvišena in čista načela prelepega krščanstva. Napadli so nas pa iz same čiste grde nevoščljivosti. Naši vspehi so jih boleli, kakor so boleli Kajna vspehi brata Abelna. Na katoliški konvenciji se je celo duhovnik dvignil proti nam, so se katoliški možje, se je katoliška organizacija dvignila z morilnim kolom na naše podjetje.

Da, težko je bilo to leto za nas. Ne bomo tega pozabili.

Vendar pa, hvala Bogu, imamo za seboj tudi leto največjih uspehov. Tako blagoslovljenega leta, tako polnega največjih uspehov, kakor je bilo minulo, nismo še imali v vseh trinajstih letih obstanka.

Preteklo leto na pr. je prišlo naše podjetje domov, dobilo je lasten dom. Vsled velike darežljivosti naših prijateljev in sotrudnikov in vsled posebne pomoči božje, kupili smo si lastno hišo v Chicagu na 1849 W. 22. ulici, kamor smo se preselili, in kjer smo takoj začutili kako prijeten je "domček, če ga je tudi samo za bobek". Takoj smo začutili, da smo sedaj s tem korakom še le dobili trdno podlago, na kateri se bode dalo razvijati.

Kako smo hvaležni za ta napredek ljubemu Bogu, Mariji in našim blagim sotrudnikom in dobrotnikom.

List "Ave Maria" se je pokrepil in spopolnil, da je postal v resnici list, na katerega so lahko ameriški Slovenci ponosni. Po obliki, po vsebini pa zunanji opravi, povsodi je napredoval.

Dobili smo nov list, ki naj bode strogo verski nabožni list, "Glasnik Presvetega Srca Jezusovega". To je gotovo velikanski korak naprej. Vsaj so še "Ave Maria" prerokovali prav kratko življenje, češ med ameriški Slovenci je verski čut tako zastrupljen, da še kak tak list, kakor je Ave Maria, ne bode mogel vspevati. Na, tu pa je drug nabožni list! Velik korak naprej! Velik napredek v veliko veselje vseh doberih katoliških Slovencev in v strah naših verskih sovražnikov.

Naš list "Edinost" je postal iz tednika poltednik vsakih 14 dni. Tudi ta naš list se je pa jako lepo pokrepil, kakor po številu svojih naročnikov, tako po številu svojih prijateljev, tako po svojem vplivu. Iz majhnega pritlikavca se je razvil v krepkega dečka, ki bode z letošnjim letom postal že mladenič in bode začel redno vsaki teden po dvakrat obiskovati naše slovenske naselbine po Ameriki. Število njegovih naročnikov jako hitro narašča. V najkrajšem času bo začel trikrat na teden izhajati.

Tudi za letošnje leto bode krepko vršil svoje naloge, katero je sprejel kot katoliški slovenski časnik. Lep krog naših prijateljev, dopisnikov in sotrudnikov daje zagotovilo, da bode letošnje leto še bolj zanimiv, še bolj odločen borilec za resnico in pravico, še bolj neustrašen branitelj naših starih slovenskih svetinj, ki so tako mile in tako drage vsakemu nepokvarjenemu slovenskemu srcu — naš križ, naša cerkev in naš narod.

Mi smo katoliško podjetje, in zato vemo, da je kot takemu narod pred vsem zaupal svojo najdražjo svetinjo svete vere, sveto cerkev, da mu jo branimo, da mu jo gojimo, da mu jo širimo, da mu jo ohranimo v vseh slovenskih srcih in da se vsikdar in povsodi krepko v bran postavimo za njo.

Naše podjetje je narodno, zato vemo, da si ga je slovenski narod sezidal z žulji svoje delavske roke ne za kak osebni kapital, ne za kake osebne sebične dobičkaželjene namene temveč za svoje narodne koristi, in za to vemo, kaj smo dolžni svojemu narodu. Ne bomo ga slepili s kakim neumnim frazami, ga mamili v brezdelje, v narodno zaspasnost, kakor se je delalo pred nami, ko se je skrivalo glavo v pesek pred sovražnikom kakor dela ptica noj. Ne bomo gledali na to, če se kaka stvar, kaka polemika temu ali onemu dopade ali ne. Ne bomo iskali kakih osebnosti, ne bomo hvalili kakih oseb, ne bode se nam šlo za kake osebne koristi, ne bomo gledali če se temu ali onemu zamerimo ali ne, ne bomo se bali celih konvencij, ne bomo se vstrašili kakih glavnih tajnikov ali kakih predsednikov, nikogar! Ko se bode šlo za narodne koristi, bomo povedali resnico na vsa usta in na ves glas in tako, da jih bode razumel vsakdo in če se nas bi za to tudi kamenjalo ali na grmade metalo ali če bi se tudi bombe na naš metalo. Nam bode vse eno! Damo eno nam bode sveto — resnica in pravica! Ena stvar nam bode glavna in edina: narodna korist, narodni napredek. Kar bomo spoznali, da je tebi, dobro katoliško slovensko ljudstvo, v korist, to bomo hoteli, to bomo delali, za to se bomo borili. To je naša dolžnost kot katoliškega narodnega časnika.

Do sedaj je šlo naše podjetje še vedno to dosledno pot. Vedno in vsikdar, pri vsaki polemiki smo povdarili: Mi bomo povedali resnico in pravico, pa če nas tudi vsi naročniki takoj zapuste. Kajti če naše podjetje ne bi več služilo Bogu in narodu, potem naj pa rajše takoj propade.

V današnji številki priobčujemo krasen pozdrav našega svetega Očeta papeža Benedikta nam ameriškemu časnikarstvu in po nas tebi, katoliško ameriško ljudstvo. Tu čujemo iz tako visokega mesta glas,

ki nam kaže, da gremo pravo pot. Slovensko katoliško ljudstvo, poslušaj njegov glas, ko te vabi, da se razvrsti za svojim častnikarstvom v mogočno vojsko. Posebni apostolski blagoslov pošiljajo sveti oče vsem, ki podpirajo svoj katoliški tisk.

Na noge! Na noge, katoliški Slovenci! Na noge za svoj tisk! Vi boste toliko močni, kakor močen bode vaš tisk, kakor močni bomo mi! Katoliški ameriški Slovenci boste toliko močni s svojim vplivom, kakor bode vplivno naše podjetje. Nimate drugega neodvisnega katoliškega časopisa več, kakor je naše. Tu pri nas se ne gre za kake jednote, nismo vezani na kaprice kakih omahljivih tajnikov ali predsednikov, ampak tu smo neodvisni od vsekega drugega vpliva, kakor samo od vpliva naših nadpastirjev, kateri so postavljeni, da vodijo čredo božjo.

Zato, ako pomenja za nas novo leto — novo delo — nove dolžnosti in ako Vam mi obljubimo, da bomo vse storili, da bomo vršili to svoje delo, da bomo spolnili te svoje dolžnosti, potem imamo pa pravico da kličemo Vam, dragi katoliški Slovenci, isto: **Bratje, novo leto pomenja tudi za Vas novo delo za katoliško vaše časopisje, za katoliški Vaš tisk, pa tudi nove dolžnosti, katere imate in katere ste dolžni vršiti do njega.** Za se delate, ko delati za svoj tisk.

Bratje, novo leto je tu! Stopimo vanj združeni z novo vezjo ljubezni in navdušenja. Kjer je združenost, tam je moč, tam je sila. Naši listi Vas vse kličejo k edinosti! Bodimo vsi, ki smo zbrani v tej mogočni vojski, okrog našega podjetja, enega srca in enega duha! vsi eno! Kdor vas napada, nas napada. Kdor vam hoče škodovati, ta je naš škodljivec, in nasprotno. Drug za drugega se povsodi potegnimo, drug za drugega pojdemo v boj in veliki vspehi so pred nami!

Pismo iz Ljubljane.

Dragi:

Pišes mi, da se dobro počutiš v deželi praktične sposobnosti, svobode in blagostanja; blagor ti! Saj tu pri nas, v naši toliko hvaljeni Jugoslaviji človek res ne ve, kaj vse nas še čaka. Sicer Ti je gotovo že znano, najbrže še bolj natančno, kot nam tukaj, vendar naj ti, povem, kaj smo doživeli v zadnjem času. Nas Slovence imajo v resnici za nekakšnega daritvenega kozla iz starega testamenta.

Najprej plebiscit na Koroškem. Toliko hvaljena navdušenost Korošcev za Jugoslavijo se je na dan plebiscita razblinila. Mesto sijajne zmage, ki so nam jo s tako samozavestjo trobili, smo doživeli precej občuten poraz, ki je bil merodajnim faktorjem, kakor pravijo, že prej dobro znan, vendar so ga navdušeno zakrivali, med tem pa, kakor so sečaj uradne preiskave dognale, pridno tihotapsko izvažali živež v Nem. Avstrijo. Za kakih 600 vagonov so baje dognali, da je šlo brez carine t. d.; koliko je šlo pa nedognanih vagonov, to vedo menda samo tisti, ki so jih poslali, pa — kanalarje nečesto po pravici povedati, tako, da prav natančno menda nikoli ne bomo zvedeli, za koliko je bila v resnici država pri tej priliki prikrajšana na carini.

Koroška je torej izgubljena, vključ temu, da smo potem v Ljubljani na vso moč ogorčeno protestirali.

Sledilo je ozemlje zasedeno po Italijanih, ki smo jim z "Rapalsko pogodbo" prepustili takorekoč vse in po nekod menda še več, kot so imeli zasedenega, le Dalmacijo brez Zadra se je posrečilo dr. Trumbiću rešiti in pa v Črni Gori in Albaniji smo menda pridobili na ugledu. Šla je pa Idrija, šla naša Postojna, Snežnik, cela Primorska, Reka, itd., itd. Po strani se sliši celo namigavanje, da je tudi Blejski kot z Jesenicami v prav resni nevarnosti, vendar ne morem tega verjeti, dasi sem zvedel iz doslej navadno dobro informiranega vira. Kaj čemo? Bilo je potrebno z višjega stališča in zgodilo se je. Pri protestnem shodu pa so zopet grmeli govorniki... eden je nazadnje celo povdarjal, da je reča za nas, da se je zgodilo tako.

Slovenci bomo imeli v bodočnosti vsled tega, ker bomo reševali brate iz tujeja jarma, vsaj kaj delati, med tem, ko Italijani, ki nimajo nikogar več reševati, ne bodo imeli kaj delati in bodo torej začeli razpadati. (Če samo fizično ali tudi kemično ni povedal, jaz bi jim privoščil vse-kakor zadnje.)

Bili so zares težki in žalostni časi.

Da bi nam pa žalost po tako bridki izgubi toliko najzavednejših bratov preveč ne škodovala, je usoda uredila vse tako, da so bile 14 dni po podpisnem sporazumu volitve v državno zbornico in smo bili torej prisiljeni pozabiti na našo narodno nesrečo in se z vso energijo vreči na naše domače nasprotnike. Posebnih nesreč sicer ni bilo, vendar so se časopisi potrudili, — vsa čast jim za to — toliko, da je prišel navaden zemljan, ki ni preveč zagrizen strankar, prebirajoč slavospeve, ki so jih pela razna glasila nasprotnim strankam, do prepričanja, da tako naprednih, poštenih, krepkih, ljudomilnih, nesebičnih, pravicoljubnih in srčno dobrih ljudi ni na vsem božjem svetu, kot smo v Jugoslaviji zlasti mi Slovenci. Kdor je imel dovolj vstrajnosti, da je prebiral glasila vseh strank in tako zvedel za vse "vrline", je moral priti do spoznanja, da smo res narod po božji volji in da bodo naše stranke, ki so lahko ponosne na svoje preteklost, pač vse storile za svoj narod in se ne bodo pustile odpraviti praznih rok iz Beograda.

Morebiti Te bo zanimal izid volitev. Končni podatki iz cele kraljevine do sedaj še niso natančno znani. Znano je le, da imajo radikalci in demokrati po 95 mandatov (menda srbskih v glavnem). Na Hrvatskem je takorekoč vse pohrustal Radič, ki so ga dve uri predno so bile volitve zaključene pomilostili in izpustili iz zapore. Ko je prišel na svobodo, je kakor pravijo, zaklical: "Živel regent Aleksander!" in takoj odšel na volišče, ko pa je oddal svojo volilno krogeljico, je zopet povzdignil svoj glas in zaklical: "Živela republika!" Junak, ne li?

Pri nas v Sloveniji so dobili: Slov. ljud. stranka 15, samostojni kmetje 8, socijalni demokrati 6, komunisti 6, liberalci 3, narodni socijalci 2 mandata — če bo držalo. Slov. ljudska stranka trdi, da so jo na Štajerskem opeharili za enega poslanca na korist samostojnih kmetov in zahteva revizijo tudi na Kranjskem.

To bi bilo približno vse, kar Ti lahko povem iz teh velikih minulih dni. Sedaj se je že vse dokaj poleglo. Časopisi so se pomirili in potolažili, celo ozračje se je ohladilo, tako, da gre danes že cel dan sneg. Iz visokih politikov postajamo zopet privatni ljudje, ki nas zanimajo razni škandali, tatvine i. t. d. Tu v Ljubljani n. pr. se je dogodila najnovejša zanimivost, ki smo jo sprejeli z velikim navdušenjem. Zaprli so namreč 7 uradnikov iz pošte, ki so kradli na pošti denarna pisma iz Amerike in na ta način prav dobro, kavalirsko živeli. Pa naj nam kdo očita, da smo nekulturni, nazadnjaški in kaj vem, kaj še!

Ker je ura že precej pozna in jaz zelo utrujen, naj naredim konec tej svoji povesti.

V nadi, da se me še kaj spomniš Te prav iskreno pozdravljam

Tvoj

M.

IZ KATOLIŠKEGA SVETA.
(nadaljevanje 1. strani.)

to, da se sezida lepa katoliška cerkev. — V mestecu Limpas na Španskem se godijo čudne reči. Na velikem oltarju ondote cerkve visi križ s Križanim. Ko so lansko leto končali misijon, je mnogo ljudi videlo, da Kristus na križu obrača svoje oči po navzočih in giblje z glavo in ustnicami. Od tistega časa je opazovalo iste dogodke že 5000 oseb najrazličnejših poklicev in raznih svetovnih naziranj, ki so s prisego potrdile, kar so videle. Zgodilo se je že veliko izpreobrnjenj. Neki redovnik poroča iz Španskega o 20 lahkoživih dekletih, ki so prišle v Limpas ter hotel prirediti na prostoru pred cerkvijo ples. Ko so pa stale v cerkvi pred podobo Križanega, je 14 izmed njih ob pogledu na Izveličarja popadalo na tla. Ko so zapustile cerkev, so začele čisto novo življenje. Sv. Cerkev se o teh dogodkih še ni izjavila, pač pa jih natančno preiskuje. — Nemški škofje so izdali skupno pastirsko pismo proti razširjajoči se nenravnosti, v kateri se bo utopilo nemško ljudstvo, če ne bo pravočasno odpomoči. Moškimi organizacijam priporočajo, da začnejo boj proti nenravnosti v gledališčih, kinih, spisih in izložbah, ženskim društvom pa, da naj nastopijo proti nenravnim modi v obleki. — Še bolj se širi npravna propalost na Češkem. Neki zdravnik dokazuje v svobodnomiselnih "Narodnih Listih", da je umorov otrok, preden se rodijo, petkrat več kot umrje ljudi za jetiko. Grozna npravna propalost je posledična svobodnomiselne šolske vzgoje, katera otroke popolnoma podivja in posurovi. V čeških šolah je zdaj že čez polovico otrok, ki so vpisani kot brezverci.

NAZNANILO.

Chicago, Ill.—Društvo sv. Jurija Kat. Borštinarjev bo na pustno nedeljo, dne 6. feb. priredilo igro "Repositev, duh v Krkonoških gorah" ali "Vsega je enkrat konec" ob pol 3. uri popoldne in ob pol 8. uri zvečer v cerkveni dvorani. Vstopnina 50c. — Igra je izredno šaljiva in igralci dobro izbrani. Ne pozabite si pravočasno preskrbiti vstopnic!

Mladeniški klub sv. Štefana bo imel svoj zabavni večer dne 28. januarja v McCormick Auditorium. — Začetek ob 8 uri zvečer.

VABILO NA IGRO "DOMEN".

Vsi Slovenci in Slovenke v Chisholm, Minn., in okolici se vljudno vabijo na igro "Domen", ki jo priredi društvo sv. Ane št. 156, K. S. K. J. s pomočjo chisholmskih moži in mladeničev dne 23. januarja 1921 v Finski dvorani. Ker je to najlepša slovenska igra, upamo, da nihče na zamudi lepega večera.

Pred in po igri bo petje mešanega zbora. Med odmori bo nastopil tenorist John Uršič. Po igri bo tudi prosta zabava in ples.

Vstopnina za moške \$1.00, za ženske 50c in za otroke 25c.

K veliki udeležbi vabi

—Odbor.

Generalni konzulat kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev, Chicago, Ill., naznanja, da morajo od 1. jan. 1920 naprej vsi državljani iz Črne Gore kakor tudi iz ozemlja bivše avstro-ogarske monarhije plačati takso \$3.10 za potne liste. (Računa se po 60 centov za 6 mesecev počeni s 1. jan. 1919 in 10 centov za prošnjo).

Državlani iz predvojnega ozemlja kraljevine Srbije, ki niso obnavljali potnih listov, morajo plačati kakor do sedaj za vsako leto po \$1.20 od dneva, ko so prišli v Ameriko.

Isto velja tudi za Macedonce, toda samo od 1. 1912.

Consulat General of the Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes, Adams Express Bldg. (Room 223), 115 So. Dearborn Street, Chicago, Ill.

Novice iz Jugoslavije.

ODKRITJE VELIKIH TATVIN IN PONEVERB NA LJUBLJANSKI GLAVNI POŠTI.

Kakor smo že kratko poročali, se je na ljubljanski glavni pošti odkril velik škandal. Dognalo se je, da so uradniki na ekspedicijskem oddelku odpirali ameriška pisma in jemali iz njih dolarje. Razen tega je prišlo na dan, da so se vršile poneverbe državnega denarja na računskem oddelku lin da so se vršile nedovoljene kupčije tudi z znamkami. Celokupna javnost stoji pod vtisom teh odkritij, a na pošti vladata strah in presenečenje. To učinkuje tudi na poslovanje.

Da na ljubljanski pošti ni vse v redu, to je javnost že davno čutila. Merodajni poštni krogi so tudi že pred pol letom uvedli preiskavo, ki jo je vodil nadkomisar dr. Janžekovič, a krivcem ni bilo mogoče priti na sled. Te dni je bil pa prestavljen neki uradnik v Mokronog, kar ga je tako prišlo, da je izjavil, češ pošteni uradniki se preganjajo, tatovi pa se puščajo v miru. Na podlagi njegovih izpovedb so uvedli veliko preiskavo, ki je končala z aretacijo sedmih uradnikov: 22 letnega aspiranta Ernesta Banovca, 26 letnega oficijala Maksa Jeana, aspiranta Alojzija Ancelina, 20 letnega aspiranta Maksa Favetti in praktikanta Mirkota Prosenca. Vsi ti so jemali ameriška pisma na dom, jih tam odpirali in kradli iz njih dolarje. Samo pri enem so našli pri hišni preiskavi 145 amer. denarnih in 612 navadnih pisem iz Amerike. Vsi skupaj so po dosedanjem cenitvi poneverili nad milijon kron, ki so bile vse želji naših delavskih ameriških izseljencev.

Poštni tatovi so za ukradeni denar jedli in pili in veseljačili z ničvrednimi ženskami. Kako moč so vsi odšli na veselico, kak dan na izlet itd. Namesto sebe so najeli kake revne kolege, da so za nekaj desetakov opravili delo namesto njih. Mnogokrat pa tudi tega niso storili in je delo enostavno obležalo. Da je bilo to mogoče in da jih pošta ni spodila iz službe, bomo umeli, ako vemo, da so razen dveh vsi kontrolni uradniki pili vino in vživali druge dobrate, ki so jih zanje plačevali veseljaški defraudanti in tatovi. Preiskava radi poneverjenj državnega denarja na računskem oddelku

in manipulacije z znamkami dosejše ni dovršena.

KONČNI IZID USTAVODAJNIH VOLITEV V JUGOSLAVIJI.

Te dni smo prejeli časopise iz starega kraja, ki nam poročajo, kako so se izšle ustavodajne volitve v Jugoslaviji:

Srbija z Macedonijo: 28 komunistov, 56 demokratov, 52 radikalcev, 2 republikanca, 16 kmečka stranka, 3 mohamedanci, 1 Ribarčeva stranka.

Dalmacija (je volila v enem volilnem okraju, kajti ostale imajo zasedene ital, čete): 1 komunist, 1 demokrat, 1 radikalcev, 3 klerikalci, 3 kmečka neodvisna, 1 hrvaška zajednica, 1 dr. Trumbič.

Bosna in Hercegovina: 3 komunisti, 3 demokrati, 12 radikalcev, 3 klerikalci, 11 kmečka neodvisna, 6 hrvaška zajednica.

Vojvodina: 2 komunisti, 10 demokratov, 22 radikalcev, 3 kmečka neodvisna, 4 stranka Bunjevcev, 3 socijalni demokrati.

Črnagora: 4 komunisti, 4 demokrati, 1 radikalcev, 1 republikanec.

Hrvaška in Slavonija: 7 komunistov, 19 demokratov, 7 radikalcev, 4 hrvaška zajednica, 3 kmečka neodvisna, 3 Radičevi disidenti (Hrvj), 3 klerikalci, 1 frankovec, 1 socijalist.

Moči bodo tako razdeljene: Komunistična stranka: 28 v Srbiji, 7 na Hrvaškem, 6 v Slavoniji, 4 v Črnigori, 3 v Bosni, 2 v Vojvodini, 1 v Dalmaciji; skupno 51.

Demokratska stranka: 56 v Srbiji, 19 na Hrvaškem, 10 v Vojvodini, 4 v Črnigori, 3 v Bosni, 3 v Sloveniji, 1 v Dalmaciji; skupno 96.

Radikalna stranka: 52 v Srbiji, 22 v Vojvodini, 12 v Bosni, 7 na Hrvaškem, 1 v Dalmaciji, 1 v Črnigori; skupno 95.

Republikanska stranka: 2 v Srbiji, 1 v Črnigori; skupno 3.

Klerikalna stranka: 15 v Sloveniji, 2 na Hrvaškem, 3 v Bosni, 3 v Dalmaciji; skupno 24.

Radičeva stranka: 16. Kmečka neodvisna: 16 v Srbiji, 11 v Bosni, 8 v Sloveniji, 3 v Vojvodini, 3 v Dalmaciji, 1 na Hrvaškem; skupno 42.

Mohamedanci: 25 v Bosni, 3 v Macedoniji; skupno 28.

Socijalni demokrati: 6 v Sloveniji, 3 v Vojvodini, 1 na Hrvaškem;

skupno 10.

IZVOLJENI POSLANCI NA KRANJSKEM.

V kranjskem volivnem okrožju so izvoljeni naslednji poslanci: Od Slovenske Ljudske Stranke Janez Brodar, Josip Gostinčar, Josip Nemančič, Janez Stanovnik, Karel Škulj in Anton Sušnik; od Samostojne kmet. stranke Jakob Kušar, Ivan Majcen, Ivan Pucelj, Janko Rajcar; od komunistov Marcel Žorga, Valentin Mlakar, Vladislav Fabjančič; od socialistov Etbin Kristan in od demokratov dr. Gregor Žerjav; od narodnih socialistov nobeden.

Težke obdolžitve na adresu dr. Trumbiča objavlja mariborska "Straža", ki piše: "Dr. Trumbič je Dalmatinec, kmetijski advokat iz Splita z ozkijm dalmatinskim obzorjem. Delal je prevsem, da reši Dalmacijo. Na Krfu je agitiral med srbskimi državniki, naj puste Slovence njihovi usodi, češ, da bodo tako lažje uredili ostale kraje. Kadar je izgledalo, da zavzame nekoliko krepkejši stališče, so mu pričeli groziti Italijani — oficijozno in poloficijelno, da bod razkrinkali njegovo poprejšnje postopanje in govorjenje, zlasti kako je govoril in kaj je obetal italijanskim državnikom na štiri oči ob priliki, ko se je vršil rimski sestanek. Kako mučen mora biti položaj za našo državo, ako imamo za ministra zunanjih za-

dev gospoda, ki nima prostih rok, kateremu lahko nasprotnik vsak čas očita breznačajnost in žagrozi z tajnimi odkritji! Pri takem položaju je morala biti naša stvar od začetka izgubljena. Slovenija je propadla, imamo od nje samo še ostanke, "reliquiae reliquiarum", kakor se je reklo nekoč o hrvaški banovini. Toda rešen je "Banac in kompanija". To je mala dalmatinska parobrodarska družba s sedežem v Splitu. Nedavno je poročal Trumbič slovesno celemu svetu, da je rešil Jugoslaviji njeno brodovje in g. Banac se mu je osebno prišel zahvaliti. Mi pa mislimo, da minister zunanjih zadev ni zato, da bi reševal zadeve svojih osebnih prijateljev, ampak se mora brigati enakomerno za celo državo in radi tega rečemo, da gre lahko počivat na svoje neuspehe".

Kdo je vzdrževal D' Annunzija na Reki?

Belgrajska "Politika" poroča, da so naši zastopniki pri pogajanjih v Rapallu interpelirali Giolittija, zakaj ne onemogoči D' Annunziju obstoja na Reki. Giolitti je pa odgovoril, da je on blokiral Reko. D' Annunzio bi že zdavnaj bil prisiljen zapustiti Reko. Ako ga ne bi vzdrževali — jugoslovanski tihotapci z žilvili iz Jugoslavije! Značilen slučaj, ki dokazuje, kako postaja tihotapstvo državi opasno in naravnost veleizdajalsko.

Umrli je dne 3. dec. o pol 1. uri zjutraj po dolgi boleznih prezasluzni slovenski pisatelj, častni kanonik Anton Kržič.

Za boleznih in bolečine

PAIN-EXPELLER

Tvorniška znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr.

Prijatelj v Potrebi

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Novi Severov Almanah za leto 1921 je izšel. Dobite ga pri svojem lekarju. Ne stane nič. Če ga ne dobite, nam pišite in priložite za 2c poštno znamko.

Varujte svoje otroke

pred vzemirajočim zlikom kalju s tem, da imate v hiši vedno

SEVERA'S Cough Balsam

(preje Severov Balsam za pljuča). Povzroči naglo odpušč. dela dihanje lažje in naravno in prepreči razvoj komplikacij. V dveh mrah, 25c in 50c.

Navadni kašelj, ki ni takoj u-stavljen, lahko povzroči resne bolezni, toda

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

(Severovi Tableti proti prehladu in grip) so zanesljivi za odpušč. pri prehladu v kratkem času, odvajajo resne posledice in preprečijo gripo ali influenco. Po vseh lekarnah. Cena 30c.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

VELIKA RAZPRODAJA!

TA RAZPRODAJA TRAJA SAMO TRI DNI — IN SICER TA TEDEN — ČETRTEK, PETEK IN SOBOTO!

NAJBOLJŠE ČREVLJE ZA DEČKE ŠOLARJE s trakovi in na gumbe v velikosti: 9—1. Narejene iz najmočnejšega usnja, ki stanejo \$3.00. Sedaj samo: **\$1.95**

Najfineše črevlje za odraslene dekleta samo na trakove v velikosti: 12—2.

Narejene so iz najbolj trpežnega usnja in stanejo — \$4.00, a sedaj jih damo za:

\$2.95

Najfineše različne copate "Slippers" iz blaga in usnja s prišitimi podlati, smo jih prodajali pred prazniki po \$2.50 — \$3.00 — \$3.50. A sedaj po: **\$1.95**

Moški praznični črevlji na trakove in na gumbe v vseh velikostih in stylih.

so \$8.00. Sedaj stanejo le: **\$5.85**

Galoše — površne črevlje — kakor tudi komašne za moške, žene in otroke prodajamo sedaj za nižjo kot polovično ceno. **\$1.69**

RAZPRODAJA RAZNEGA OBLAČILA!

Srajčke za dečke iz flanelle v velikosti 6—15. Najboljša kvaliteta. Vredne po: 98c. Sedaj so **59c** po:

Moška spodnja obleka vsakovrstna lahka in teška tkane in fabricirane spodnje srajce in hlače. Velikost: 36—46. Vredne: \$1.49. Sedaj **98c** daj po:

Ženske nogavice pristno volnene, težke in lahke, v vseh barvah in velikosti: 8½—10. Poprej: 49c. Sedaj **29c** po:

Nogavice za otroke, črne barve, v velikosti 6—9½. Jih bomo prodajali te tri dni po **17c**

Moške srajce iz flanelle plave in sive, v velikosti 14—17½. Stanejo sedaj sa- **\$1.69** mo:

Spodnja obleka za otroke iz trpežnega blaga v sivi in zeleni barvi. Velikost: 18—30. Prej: 59c. Sedaj **39c**

Ženske jopiče "Sweaters". Volnene v različnih modah in barvah in v vseh velikostih. Vredne: \$5.00. Sedaj jih prodajamo **\$2.98** po:

Moške volnene nogavice, težke in lahke, v vseh barvah in velikosti. Smo jih prodajali doslej po 79c. Sedaj **49c** po:

Celokupna ženska obleka "Union Suits", narejene iz dobrega blaga in so trpežne. Velikost 38—44. Vredne: \$1.49. Sedaj **89c** daj samo:

Vsakovrstne čepice "Tam O' Shantus" za dekleta, — So iz volne pletene, ki so vredne najmanj **79c** \$2.00. Sedaj so:

ZAKAJ PLAČEVATI PREVEČ?

TAKO naj bi se vprašal vsakdo, ki potrebuje ali bo kdaj potreboval kakih notarskih del. Razni zakoniti agentje odirajo naše ljudstvo da je groza. Vsakdo ki plača več kot potrebno, **meče proč denar!**

RADI TEGA, naznanjamo slavnemu občinstvu v Chicagi in okolici, kakor tudi širom Amerike, da doli podpisana izdeluje vsa notarske dela **najceneje** med vsemi!

NIHČE Vam ne bo naredil prošnje (affidavit) za dobiti svoje domače iz stare domovine ceneje kot mi!

KADAR ŽELITE dobiti svoje domače ali svoje prijatelje iz stare domovine, tedaj pišite nam in mi Vam bomo dali brezplačna navodila.

POMNITE, da je naše geslo: **"Točno in pošteno postreči vsakomur, po najnižji ceni!"**

Pisma naslavlajte vedno na:

JERIC & ZELEZNIKAR,

(Slovenska notarja.)

1849 W. 22nd ST.,

CHICAGO, ILL.

KAPPER'S TWO STORES

1757--1759 West 18th St. and Wood Corner.

Chicago, Ill.

KAJ VSE JE SKUSIL RIBNIČAN MATEVŽ.

Matevž si je pomagal s kupčijo in ko je imel prihranka par dolarjev, si je kupil konja lisca, da je imel družino po svojih potih in tovariša pri kupčiji.

Preskusila sta precej sveta in se je rad postavil Matevž, kaj sta vse doživela.

— Vajste, je pravil, kdor malu hodi pa svajtu, nič ne vaj; jest pa moj lisec sva pa vre dosti sveta videla in marsikatero grenko požrla.

Enkrat sva z liscam hodila po Istri. Nezap sva bila namenjena skoz Trst, pa je naju pred lajso kruota ustavila. Zevpilu je: "Holtberdaj!"

Jest sem dejal: "Lonce peljam". Pa me naj razumejtu, moral sem z njim v šišo. Preteto ne bodi! Kaj bo tu? sem si mislil, če mene zaprejo, kaj bo počel lisec?

"Jest lonce peljam, piustite me, gaspud!" sem dejal. Pa zdaj sem bil šele sršena zdržil.

"Vošta vin!" zavpije. Jest pa sem dejal: "Ne vozim vina ne, lonce sva prodajal z liscem po Istri, zdaj pa greva skoz Trst domov".

Netu so mene piustili, so pa lisca zepri. Ti obogu kliujse ti, lačnu si, de kumaj gledaš, zdaj so te pa še v kejho dejli — kako se mi smi-liš! Pa kaj bom jest brez lisca doma!

"Gaspud, dajte mi lisca nezaj, če ne bom tako naredil, ki se vam ne zdi!"

"Nu, nu", je reklu kruota, "mar se vam taku mudu damu?"

"Lejte, kajpek!"

"Pa pajte" mi je dejalu kruota. "Samu tu mi še povajte, kaj bi takega naredili, če bi vam ne dali konja?"

"Lejte nu, driuzga bi bil kiupil".

Tu je bil lisec vesel, da je vendar spet videl Trst. Ali preteta taka vas ki še kolca nejma, da bi lisca privezal zanj.

Lejte nu, sem dejal, ki sem ravno v Trstu, moram vendar kaj kiupiti, saj je tiukaj vse pocajni!

Grem v štaciujno. Kar ugledam ribnišku sajme notri, zlate ribe je prodajalu.

"Fantek", sem dejal, kiulku košta taka riba?"

"I, po krajcarji jih prodajem. Naj pa bo, vi ki ste ribniški rojak, mi boste pa dva dali za ano".

Je le dobro, če ima človek prijatelje po svajtu. "Dajte mi nu ano — Kaku se pa tu kiuha?"

Precej je kiuhanu in pečenu, de le ogenj vidi!"

"Fantek, zadel si jo, po potu ne bo časa čakati".

Vajste, kumaj sem čakal, da me je lakota prijala; vzamem zlato ribo — dejali so, da ji je "arenk" ime — jo držim proti majseu in pravim: "Arenk, vidiš ogenj?"

Pa pri tej pričji mi je v liuzo palu.

Se zaženem zanjim, ga zgrabim za zadnje noge in mu pokažem še enkrat ogenj. Pa kruota mi je začelu kvakati.

"Kruota, kaj boš kvakalu, saj si kiuhanu in pečenu, ker si ogenj vidlu!"

Ko pridem domov, pokažem svoji stari, kaj sem si kiupu u Trsti. "Stara, vajš, keku se pravi tajle ribi, ki sem jo kiupu u Trsti? Arenk je to, de boš vajdla. Po poti mi je kruota u vudo padlu, de sem jo komaj nezaj dabi. Pa nemesti, da bi se blu skiuhalu in speklju, je kruota dabilu noge pa kvakat je zečelu. Na, stara, daj nu pakiusi, kakšni so arenki!"

Kako se je ta zanimiva zgodba končala, žalibog ne moremo zvedeti. Po A. D.

BERAČ JERNEJEC.

Jernejec je bil berač. Imel je dolge lase grdo zmršeno brado in rdeč nos. Obleka mu je bila raztrgana; levi čevlji iz katerega je kukal velik palec je bil zvezan z vrbovo šibo. Precejšnjo luknjo na klobuku sta za krivala dva kurja peresa, vtaknjena za krajcem. Preko ram mu je visela usnjala torbica, kamor je shranjeval miloščino. Z levico se je opiral na debelo palico; imel je namreč samo eno roko; desnico so mu odžagali pred več leti v bolnici.

Če ga je kdo vprašal, kako je prišel ob roko, je nakratko odgovoril: "Nesreča me je zadela, zato moram beračiti."

Jernejec res, ni bil berač izza mladit let. Imel je v vasi čedno hišico z vrtom in nekaj polja, da je z lahkoto redil eno kravico, včasih celo dve. Toda Jernejec ni bil varčen gospodar. Prerad je posedal po krčmah, tam popival in zapravljal denar, ne meneč se za kravico, ki je mukala žejna in lačna v hlevu. Nekoč se je vrnil Jernejec zelo vinen domov. Vino mu je tako zmešalo pamet, da ni našel hišnih vrat; zašel je v hlev. Ne vedoč, kje je, se je zavalil po tleh — in, oh, nesreča! — naravnost pod kravico. Stara sivka, nenavajena takih obiskov, se je pijanca ustrašila, stopila krepkonanj in mu strla roko. Drugi dan so odpeljali Jernejca vsega pohabljenega v bolnico. Sčasoma je okrevale, a roka ni hotela ozdraveti. Morali so mu jo odžagati.

Vrnivši se iz bolnice, je Jernejec še bolj popival kot prej. Ker ni delal, pač pa vedno zapravljal, je šla kravica kmalu iz hleva. Nasledje je zapil še hišo in vrt. Zdaj mu ni preostalo drugega kakor to, da vzame beraško palico v roko. Hodil je po vaseh, in dobri ljudje so mu dali vbogajme.

Kakor vsako leto, je bila tudi lanskoo pomlad cerkvena slavnost v tisti vasi. Jernejec, dobro vedoč, da so ljudje ob taki priliki še posebno radodarni, si je izbral prostor tik cerkve. Ondi je prosil in pobiral ves dan miloščino. Proti večeru se je pa ljudstvo razšlo, in tudi Jernejec je vstal s polnim žepom drobiža. Krenil je seveda naravnost v krčmo. Tam je izpraznil kozarec za kozarec češ, ta dan si ga zopet lahko privoščim nekoliko čez mero. Bila je že trda noč, ko je zapustil gostilno.

Drugo jutro je gnal županov hlapec stari Marko k potoku konje napajat. V jarku tik potoka je zapazil — o groza — mrliča z razbito glavoo. "Takšna je smrt pijanca!" je vzdihnil Marko in hitel povedat vašča-

nom da leži v jarku berač Jernejec — mrtev. "Po Angelčku."

TO IN ONO.

— Denar ki je naložen v učenje se najbolj obrestuje.

— Bogate vdove so v danajšnjih dneh najdražja "roba" na trgu.

— Veliko boljše bi bilo, če bi ljudje manj govorili in malo bolj hiteli pri delu.

— Nekateri ljudje so tako pametni, da ne vedo kako bi se radi tega nosili.

— Spoznanje je vedno v odzadju; nikdar se spoznanje ne pojavi pred preizkušnjo.

Četudi je Pe-Terček poreden, vendar bi morala imeti "Prosveta" potrpljenje, saj ji je Pe-Terček veliko pomagal, ko so kolektali za njegega "botra" Kristana.

— Res se Pe-Terček večkrat ponesnaži, vendar si naj "Prosveta" zapomni, da tudi ona ni čista devica.

Bryan priporoča, da je treba demokratsko stranko reorganizirati. Tega pa ne pove, da je bil ravno on, ki jo je prvi pomagal spraviti v nered.

Da si pridobi srce dekleta, marsikak možki izgubi glavo.

Ako hočeš poznati moč ženske, molči in poslušaj.

Žensko precej dobro lahko spoznaš, ako pogledaš kakšne slike ima "v parlorju".

Mož, ki preje preveč pogleda kam skoči, nikdar ne bo bogve kako slaven skakač.

Kovati železo, dokler je vroče, je priporočljivo, toda paziti je treba, da si človek prstov ne opeče.

Če hočeš prijatelja spremeniti v sovražnika, to najlažje storiš, če mu posodiš kaj denarja.

NAROČAJTE IN PRIPOROČAJTE LIST "EDINOST"!

Slavnemu občinstvu priporočam, svojo dobro trgovino s železnarjoo. V zalogi imam najboljšee peči, katere se greje z oljem, plinom in tudi take za premog. V zalogi imam tudi raznovrstno orodje za vse rokodelske stroke. — Kadar potrebujete kaj takega, pridite k meni in boste najboljšee postreženi.

F. M. NILLES,
1842 W. 22nd St., Chicago,

Ko bi mož svoje mnenje ohranil za se bi mu vsaj nihče ne oporekal, da nima pravice do njega!

Kolikor bolj kdo spozna, kako se lahko shaja brez prijateljev, toliko več jih ima.

Kar ljudje imenujejo srečo, ni nič družega, kakor en del pameti, en del volje in dva dela božjega blagoslova.

Ženske so dobile volilno pravico. Upajmo, da v politiki ne bodo tako nevarne, kakor so v automobilu.

Možgani ljubosumneža so prepreženi s pajčevino sumničenja.

Vlada je prepovedala tovarnam kuhati žganje zato, da je naučila svoje državljane varčevanja, da ga kuhajo doma, kar je vendar ceneje.

Največji umetnik je hudobni obrekljivi jezik; iz komarja ti kravo naredi.

Društvo Sv. Cirila in Metoda šte. 18 S. D. Z. v Clevelandu, O.

V društvo se sprejemajo člani od 16, do 55. leta. Za smrtino se lahko zavaruje za \$150, \$300, \$500, \$1000, \$1500 in za \$2000. Rojaki ne odlašajte, ampak pristopite k društvu še danes. Naše društvo Vam nudi najlepšo priliko, da se zavarujete za slučaj nesreče.

Za vsa pojasnila se obrnite na društvene uradnike.

Predsednik Rudolf Cerkvenik, podpredsednik Jožef Zakrajšek, tajnik John Vidervol (1153 East 61st Street, Cleveland, Ohio), zapisnikar Jos. B. Zaveršek, blagajnik Anton Bašča; nadzorniki: Anton Strniša, Jos. Zakrajšek, Viktor Kompare.

Društveni zdravnik: Dr. J. M. Seliskar.

Zastavonoša: John Jerman. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mescu v šolski dvorani.

SLOV. KAT PEVSKO DRUŠTVO "LIRA"

Slov. Kat. pevsko društvo Lira, Cleveland, Ohio. — Predsednik: Anton Grđina, 1052 E. 62 St. Podpredsednik in povodja: Matej Holmar 1109 Norwood Rd. Tajnik in zapisnikar: Ignacij Zupančič 1173 Norwood Rd. Blag. Fr. Matjašič, 6515 Edna Ave. oektor: Anton Hlabše str. Pevske vaje so vsaki torek četrtek in soboto ob pol 8 uri zvečer Se

Društvo Sv. Frančiška Seraf. K. S. K. Jednote ima svoje seje vsako drugo soboto v mesecu na 2 St. Mark's Place, New York, N. Y. Sprejemajo člane od 16—50 leta za zavarovalnino \$250.00 \$500.00 in \$1000.00 in bolniško podporo Zavedni rojaki, pristopite k temu prekoristnemu društvu, ki je eno izmed najagilnejših v New Yorku.

POIZVEDOVALNI KOTIČEK.

Vprašanje: Jaz imam rad čaj, moja žena pa kavo. Jaz trdim po svojem prepričanju, da je kava škodljiva. Žena pa trdi, da je čaj škodljiv za živce in da sem zato bolehen. — Prosim rešite najin prepir, kaj je škodljivo, čaj ali kava?

Odgovor: Ni čaj škodljiv pa tudi kava ni škodljiva, ako se pravilno pripravita; oboje ima sicer v sebi snovi, ki razburjajo živce, ako se ju kuha. Oboje treba zato samo popariti, pa boste brez škode Vi pili svoj čaj, žena pa svoj "kofek". Bog vama ga "žegnaj"!

SLOVENSKI TRGOVCI, OGLAŠAJTE SVOJA PODJETJA V LISTU "EDINOST".

DRUŠTVO SV. VIDA STEV. 25 K. S. K. J.

Ima svojo redno mesečno sejo na vsako drugo nedeljo v mesecu v Knausovi Ivorani, cor. St. Clair Ave. and 62nd Str. N. E.

Uradniki za leto 1920. Predsednik, Anton Grđina 1053 East 62nd Street, tajnik, Joseph Russ 6517 Bonna Ave. N. E.; zastopnik, Joseph Dgrin 1051 Addison Rd. W.; Društveni zdravnik Dr. J. M. Seliskar na 6127 St. Clair Avenue.

Novi člani se sprejemajo v društvo od 16-ga leta do 50-ga leta starosti in e zavarujejo za posmrtnino \$1000 500.00 ili 250.00 noše društvo plačuje \$6.00 telenške bol. potpore.

Naše društvo sprejme tudi otroke v Mladinski oddelek od 1 do 16 leta starosti in e zavarujejo \$100.00; Otroci po 16. etu starosti prestopijo k aktivnim članom in se zavarujejo od \$25.00 do \$1000. Plačevanje društvenih ases pri sejah od 1 ure dop. in do 5 ure pop.

Novi člani in članice morajo biti preiskani od zdravnika naj kasneje do 15 dne vsacega meseca.

Za vse nadaljna pojasnila se obrnite na zori imenovane uradnike.

Če ste varčni pri eni stvari zakaj niste pri drugi?

— Slovencem v Chicagi naznanjam, da izvršujem vsa čevljarska dela najboljše in najhitrejše. Sedaj ko je neznosna draginja, si veliko prihranite, če daste svoje čevlje popraviti. Zalegli Vam bodo kot novi, poleg tega pa ostane Vam v žepu nekaj dolarjev. Moje delo je izvršeno z najboljšimi stroji in je nad vse trpežno. — Poskusite in prepričajte se sami!

Prodajam tudi trakove za čevlje, kakor tudi razne kreme za čiščenje čevljev.

Za vse se Vam priporočam
J. ADAMS,
1845 W. 22nd St., Chicago.

Pripravite se za neodvisnost

Začnite se sedaj pripravljati na denarno neodvisnost s tem, da začnete vlagati v hranilni oddelek v Kasper State Bank.

Čim prej začnete, prej se vam bodo pokazale lepe prilikoosti in vspeh. Ko boste imeli denar na banki, boste čutili v sebi moč za napredek in postali boste samozavedni.

Conservativna in varna banka. Ima vse bančne zmožnosti. Bančna moč nad dvanajst milijonov dolarjev.

KASPAR STATE BANK

BLUE ISLAND AVE., CORNER 19th STREET

Da ugodimo onim, ko ne morejo priti med deveto uro zjutraj in do petih zvečer, zato bo ta banka odprta ob pondelkih in sobotah do pol devetih zvečer.

Varna banka, kamor nalagate svoj denar.

JAVNA ZAHVALA! Cenjeni g. J. Wahčić: — Jaz sem rabila Vašo tvalo vredno ALPENTINKTURO za lase za katero se Vam najlepše zahvalim, lasje so mi takoj prenehali spadati in so mi gosti dolgi in krasno narastli, želim Vas priporočati vsakemu, kateri bo v taki potrebi ko sem bila jaz, da nisem rabila Vaše tinkture bi vse lase zgubila, zatoraj se Vam še enkrat lepo zahvalim, Vaša rojakinja.

Mrs. Anna Beketich, 314 Second Ave. Johnstown, Pa. Alpenpomada za moške brke in brado. Bruslontinktura za sive lase od katere postanejo moškimi in ženam popolnoma naradni lasje kakoršne ste v mladosti imeli. Wahčić Fluid ozdravi vsaki najstariji Revmatizem, kostobol,

rokani, nogah ali križicah se ozdravi v 5-tih dneh poponoma Rane, opekline, hule, turvoe, kraste, grinte in lišaje, potne noge, kurje očesa, bradovice, debelo kožo na nogah in ozeblino, vse tej boleznii se v 3 dneh popolnoma ozdravi.

Pišite takoj po cenik in krasni žepni KOLEDAR za leto 1920 pošljem popolnoma zastoni.
JAKOB WAHCIC
6702 Bonna Ave N. E. Cleveland, O.

AMERISKA SLOVENKA

Urejuje Miss Marica.

DRAGE AMERIŠKE SLOVENKE:—

Voščim Vam vsem skupaj prav veselo in srečno novo leto, da bi Vam vsem prineslo obilo blagoslova in sreče in zadovoljnosti v vašem prihodnjem letu. Marsikaka težava in marsikak križ vas vsako čaka v tem novem letu. Marsikaj neprijetnega se vam bo prigodilo, kar vam bode vsekalo globoko rano v vaše srce. Želim vam, da bi vse te preskušnje in vse te težave z veseljem in potrpežljivostjo prenašala, kajti kolikor potrpežljivejši kedo nosi svoje križe toliko lažji so.

Vendar pa začnemo novo leto z novimi načrti za naše prihodnje delovanje. Preteklo leto nas je gotovo v marsičem veliko novega naučilo. Marsikak nevspeh nam je pokazal, da treba to ali to drugače delati, drugače urediti. Matere, letošnje leto naredimo nove načrte, nove sklepe, da bomo šle navdušene na novo delo za naš lastni blagor in za blagor naših otročičkov.

Zlasti Vas pa prosim, da bi letošnje leto še bolj marljivo dopisovale v naš list Edinost v naš kotic "Ameriška Slovenka"! Vsaka številka naj bo polna lepih in koristnih dopisov izpod peresa naš mater. Vsaka izmed nas ima veliko povedati, veliko potožiti. Vsaka izmed nas veliko doživlja zanimivega. Povejmo vse to v preprosti obliki, kakor znamo in to bode gotovo v veliko korist nam vsem slovenskim materam.

Ko sem preteklo leto prebirala razne dopise in spise v našem oddelku, sem velikrat mislila, kako moramo biti matere hvaležne, da smo dobile list, ki se sploh hoče za nas brigati. Ali smo preje imele kak slovenski list, ki bi bil mislil na nas? V kuhinjo so nas podili in nas pustili, da smo se trudile in trpele. Koliko bi bilo že med nami dobrega storilo, ko bi se bil preje našel kak list, ki bi se lotil tega vprašanja.

Ako nam pa list "Edinost" tako prijazno in brezplačno dovoljuje cele kolone, da smemo pisati, kar se nam zdi primerno, da se smemo navduševati za svoje naloge življenja, ali se ne bomo tega posluževale in se s tem skazale, da smo vredne, da se kdo za nas zanima, da nam skuša pomagati, da nam skuša lajšati naše težko stališče. Kokoliko naših mož grdo ravna s svojo ženo in jo ima kakor za deklo ali za sužnjo. Še veliko mož, ki pravijo, da so katoliški, ki se na zunaj kažejo kot dobre, doma so pa kot kak turški paša. Ko bi se bile me same postavile, bi bilo pa drugače.

Zato, matere, pozivam vas, da stopimo v novo leto z novimi trdnimi sklepi, da bomo skušale vse napredovati tudi v tem, da bomo vse storile, da domo veliko lepega čitale v našem koticu in pa da bomo list "Edinost" širile med svoje prijateljice, da je ne bode slovenske

zavedne žene, ki bi ne imela lista "Edinosti".

KAKO NAJ SLOVENSKI STARŠI UČIJO SVOJE OTROKE.

Takoj ko otroci vstanejo, naj se hitro oblečejo in umijejo. Nekateri imajo to navado oz. razvado, da puščajo otroke celi dopoldan v sami spodnji obleki hoditi po sobi. Ne samo, da ni to prav nič okusno, temveč tudi nevarno je, ker se otroci prav lahko prehladijo, posebno v zimskem času. Veliko staršev poznam, ki pustijo otrokom vse, da delajo, kakor sami hočejo, ne glede na to, če je prav ali ne. Zato pa so starši tukaj, da otroke učijo in vzgajajo in samo ob sebi je razumljivo, da morajo zahtevati tudi kaj takega, kar ni ravno o otrokom povolji. Če se pusti malim, da delajo vse po svoji glavi, ne bo postalo kaj prida iz njih. Sicer pa, kakor lepo otrok uboga, samo če ima pravega očeta in pravo mater, ki ga znata zares prav vzgojevati!

Otroke je treba izlepa učiti, ne iz grda. Toda najdejo se tudi starši in še veliko je takih, ki svoje otroke z nogami sujejo, kakor živino. Da je to skrajno nedostojno in surovo, menda ni treba posebej poudarjati.

Naj zastopuje. Prihodnjič bom povedal kaj več. G. C.

JUHE.

A. MESNE.

1. Goveja juha. Meso, katero hočeš kuhati, mora se vselej oprati v mrzli vodi, kar se naj hitro zgodi; predolgo namakanje škodi mesu, ker se izpere sok in tako vzame mesu dobri okus. Zelo dobro je meso nekoliko z lesenim kladivom potolči, s tem postane krhko in lepše se skuha. A paziti je, da se preveč ne raztolče.

Na dva litra vode se računa navadno ¼ do ½ kg mesa in kakih 5 dlk in kosček jeter. Na oprano meso in kosti se nalije mrzla voda in lonce postavi na ogenj. Dobro je, meso takoj osoliti; solna voda hitreje zmeči meso.

Ko je juha zavrela, se prida zelenjava, in sicer eno korenje, korenina peteršilja, vršiček zelene, ena šalotka, kos rumene kolerabe, por, storžek ali perje od karfijole, zelja, ohrovt, majhen paradižnik, pol stroka česna, en droben olupljen krompir, peresce muškatovega cveta, par zrnca celega popra in pol zrna lorberja. Pen ne pobiraj z juhe! Pusti, da juha počasi vre 2 do 3 ure.

Ako hočemo juho zarumeniti, denemo v kozico par koleščkov korenja, čebule, kolerabe in prav malo masti ali mozeka; ko se to zarumeni, se dene v juho.

Če hočemo pripraviti govejo juho brez mesa, kakor je po mestih v na-

vađi, kuhamo kosti, jetra, korenje, vse kakor pri goveji juhi; kot začimbo pridenemo na dva litra juhe za kavino žličico Liebigovega ali Maggičevega izvlečka.

2. Grahova juha s pšeničnim zdrobom. Kuhaj ¼ litra zelenega graha v ½ litru osoljenega krova. V kozi pa razgrej za žlico masti ter stresi vanjo tri polne žlice zdroba, mešaj ga, da se nekoliko zarumeni in ga zalij z ½ litrom juhe; ko ¼ ure vre, stresi v juho grah z vodo vred ter vse skupaj kuhaj še par minut. Ako hočeš juho zboljšati, raztopi v skledi en rumenjaki, preden zlijesh pripravljeno juho vanjo.

3. Karfijolna juha s pšeničnim zdrobom se pripravi kakor grahova, samo da namesto graha kuhaš cvetke majhne karfijole.

4. Juha ohrovtovega brstja s pšeničnim zdrobom se pripravi ravno tako kakor grahova, samo namesto graha kuhaš ¼ litra ohrovtovega brstja.

5. Juha krompirjeva s pšeničnim zdrobom se pripravi kakor grahova, samo namesto graha skuhaš debel, na male kocke zrezan krompir v ½ litru vode. Pridaj še eno žlico paradižnikove meze in ko par minut vre, je juha gotova.

6. Laška riževa juha. Duši na surovem maslu ali masti na rezance zrezan ohrovt ali zelje, korenje, peteršilj, zeleno, por ali šalotko, vsega naj bo za eno veliko pest, prilij par žlic vode in pokrito duši ½ ure. Nato pridaj en krompir tudi na rezance zrezan in čez 10 minut pa še ¼ litra opranega riža, vse skupaj še duši par minut, nato zalij vso to mešanico z juho (2 litra) mesno ali ekstraktovo in kuhaj ¼ ure.

7. Riževa juha z zeljem. Razgrej v kozi za žlico masti, pridaj polovico srednje velike zeljnate glave, na rezance zrezane, in 15 dkg na male kosce zrezanega svežega svinjskega mesa (mastnega) in par koscev šalotke, to vse skupaj počasi duši s par žlicami vode, in sicer pokrito. Nato prideni 1-8 litra riža in zalij s poldrugim litrom juhe ali vode in kuhaj 20 minut. Ko pridaš še žlico magija, imaš okusno juho.

8. Tržaška juha z makaroni in rižem. Nalomi v skledo 8 dkg drobnih makaronov (vrvice), popari jih in skuhaš v slani vodi (20 minut), posebej v loncu pa kuhaj 8 dkg opranega riža v 1½ litra juhe. (Juha je dobra od kosti ali od suhega mesa). Ko se riž ¼ ure kuha, mu prideni kuhane in odcejene makarone in redkega prežganja iz žlice masti in pol žlice moke. Če imaš, pridaj eno žlico pretlačenih paradižnikov. Pusti, da vse skupaj prevre še par minut. Daj juho na mizo in posebej nastrganega parmazanskega sira.

Boljševizem in demokracija sta dva pojma, ki sta različna kakor ogenj in voda.

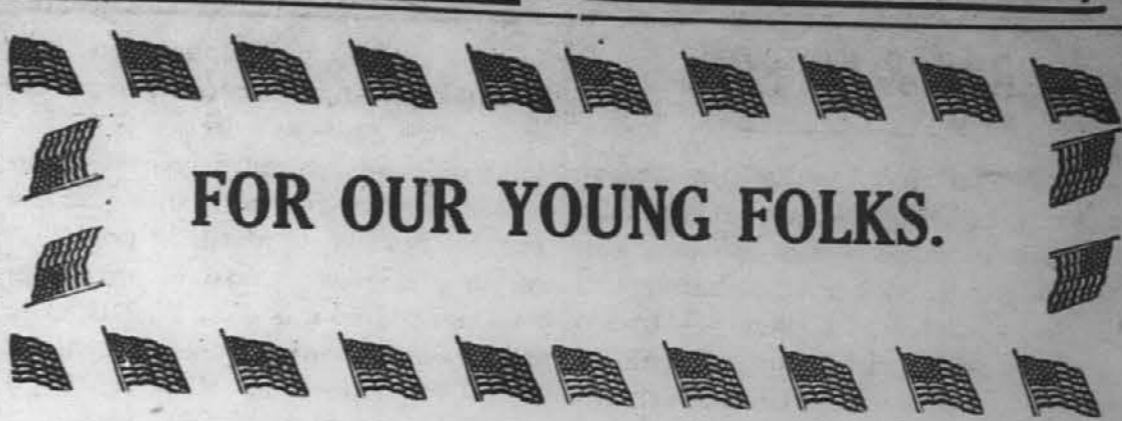
Lepo bi bilo, ko bi ljudje nehali zabavljati nad bogatini in bi raje sami skušali obogateti.

V Evropi so države prenehale izdajati papirnati denar. Morda jim je začelo že zmanjkovati papirja.

KOLENDAR AVE MARIA ZA LETO 1921.

smo razposlali vsem cenjenim naročnikom predplačnikom. Razposlali smo ga tudi na vse cenjene gg. zastopnike po vseh naselbinah. Prejeli smo že obilo zahvalnih pisem, v katerih se rojaki zahvaljujejo za krasno delo.— Kalendar stane 50c. — V stari kraj ga pošiljamo za 60c. Vsa naročila naslovite na:

"AVE MARIA"
1849 W. 22nd St. reet
Chicago, Ill.

FOR OUR YOUNG FOLKS.

TEACH US HOW TO DIE.

(By Terence McSwiney.)

God, we enter our last fight;
Thou dost see our cause is right
Make us march now in Thy sight
On to victory.
Let us not Thy wrath deserve
In Thy sacred cause we serve;
Let us not from danger swerve;
Teach us how to die.
Dearth for some is in reserve
Before our flag can fly.

All the agony of years,
All the horrors, all the fears,
Martyr's blood, survivor's tears,
Now we offer Thee
As an endless holocaust
For the freedom we have lost,
God restore it tho the cost
Greater still must be:
Let Thy grace attend our host,
Give us Victory.

A look out post.

Another way the State Office will endeavor to be of service, is in the capacity of an intelligence bureau in carrying out whatever mass action may be decided on by the young men of the state. This intelligence bureau work makes possible intelligent, unified and concentrated activity on the part of all the Catholic young men of Illinois. This publicity work will mainly be carried on through "Action", the weekly Bulletin.

Will it be necessary to join Y. M. S. C. U. of I. to Cooperate?

No, it will not be absolutely necessary. In fact, for the next 6 months any parish wishes to join, it will be welcome. In the meantime, we are only asking for cooperation to demonstrate that young men actually can organize and do things. Those wishing to join the Y. M. S. C. U. of I. can do so either through an organized parish society or if there is no regular society organized in the parish, the pastor can affiliate his young men as a parish unit.

RIDDLES BY CORNERITES.

What is in Heaven that man made? — The wounds of Jesus.
What is in Heaven that is in hell? — The letters H. and E.
What goes round and round the house in the day time and sets in the corner at night? — A broom.
What has eyes, nose, mouth, ears and legs and cannot see, smell, eat, hear and walk? — A doll?
What is it that you can feel but can't see? — The wind.
What is it that is three-fourths chicken, two-thirds cat and one-half goat? — Chicago.
What is black and white and read all over? — Story book.
What is an Island? — A pimple

on the ocean.

What is the difference between a pill and a mountain? — One is hard to get down and the other is hard to get up.

Why are doctors the meanest men on earth? — Because they treat you and then make you pay for it.

Why does a watch dog resemble a lady's waist? — Because it is tied up at day time and let loose at night.

Patch on patch and hole in a middle? — Cabbage head.

SMOOTHING THE WAY.

For making glad our paths, I guess
Here's nothing beats the letter S.
By placing it before our miles
They are converted into smiles.

In pain were we brought into the world and our lives are usually lives of pain. If God had intended He a different plan. Nature in us and would have fashioned the earth on around us fights against us, but with charity-pain endured for Christ becomes a pleasure, and this world a Paradise.

NENAVADEN USPEH IN IZREDNA PONUDBA.

Trinerjev stenski koledar s petnajstimi zemljevidi evropskih dežel in njihovimi novimi mejami je pokazal velikanski uspeh. Njegovi zemljepisni podatki, ki se nanašajo na vsakterega izmed odjemalcev Trinerjevega grenkega vina in drugih izvrstnih Trinerjevih zdravil, so bili povsod pohvaljeni kot izredno dobro zamišljena ideja. Pol milijona iztisov je še razposlanih in če bi ves ta papir razgrnili, bi bil 790 milj dolg, to je razdalja med Chicago in Washingtonom. Sedaj pa prihaja Joseph Triner Company z novo ponudbo. Kadarkoli ste v dvomih glede kakšnega zemljepisnega ali zgodovinskega vprašanja, nam sporočite in dr. Vojan, priznana avtoriteta na polju zgodovine in zemljepisja, vam bo stvar jako rad pojasnil, seveda brez stroškov. Pišite na Joseph Triner Company, 1333-45 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

PREJELI SMO KNJIGE

DRUŽBE SV. MOHORJA

ZA L. 1921.

Naročnikom smo jih te dni razposlali.

Kdor jih želi prejeti, naj se takoj oglasi, dokler jih je še kaj v zalogi.

Cena \$2.20.

SLOVENCEM V JOLIETU!

Naznanjamo, da kdor si želi v Jolietu in tamkajšni okolici Mohorjevih knjig, raznih molitevnikov ali drugih povestnih knjig in karkoli spada v področje našega podjetja, naj se obrne na nara tamkajšna zastopnika:

MARKO BLUTH,
505 N. Bluff St.,
JOLIET, ILL.

JOSEPH MUHIČ,
506 Summit St.,
JOLIET, ILL.

Oba gg. zastopnika priporočamo kar najbolj cenjenemu občinstvu v Jolietu in okolici.

SLOVENIAN FRANCISCAN PRESS,
1849 W. 22nd St. CHICAGO, ILL.

PODPIRAJTE MOŽA, KI VAS PODPIRA.

FRANK SUHADOLNIK

Veliko stori za "Ave Maria" in "Edinost," zato ker je navdušen za katoliški tisk.

On je zastopnik za ta dva lista.

Rojaki, ali ne mislite, da tak mož zasluži, da kupujete pri njem on ima VELIKO ZALOGO OBUVAL.

Ljubeznjiva in točna postrežba

6707 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO.

RDEČE KOPRIVE.

Naši "ta rdeči" so zadnje mesece zelo pohlevni. Odkar so jo tako strašno polomili s svojimi fondi in se obogatili, so kar tiho, kakor tatje, ko si dele svoj plen. — Imajo prav, če so backi taki prismojeni, da jim dajo kar vzeti! Mister Kristan je odšel kot kak slovenski Trotzky s svojimi tisočaki domov, kjer živi lepo mirno in zadovoljno življenje bogatega "proletarca" ali proletarskega bogatina ali buržuozijskega "proletarca", je vse eno, kako hočete vzeti. Pač kot bogat človek. Sedaj pa fige kaže proti Ameriki in se zadovoljno smeje in pripravlja, da bo zopet prišel, ko mu bo zmanjkalo. Saj so rdeči backi prismojeni! Pa jih še bolj prismojimo! In prav ima po svojih naukih. Tisti, ki verujejo v te nauke, zakaj bi jih ne oskubil po njih lastnih naukih.

Hvala Bogu! Ameriškim Slovincem se razmere jasijo. Sedaj imamo že obermežnarja Sakserjevega atata tam v New Yorku, ki zahtevajo, da mora vsak slovenski župnik vložiti kolekovano prošnjo na njih obermežnarsko veličanstvo, če sme najeti kakega mežnarja, če sme nov kajfež kupiti, če sme najeti novega pritiskača mehov in koliko sveč sme prižgati. Sedaj smo pa že tudi v Chicagi tako srečni, da smo dobili vice obermežnarja in to so Mister urednik Proletarca. Njih department bo imel jurisdikcijo nad slovenskimi župniki. Tu sem bodo morali od sedaj naslavljati prošnje za ustanavljanje kakih cerkvenih društev ali klubov, tu sem bodo morali pošiljati v cenzuro vse svoje pridige in vse svoje spise. — Sploh za vsak korak, katerega bodo naredili, bodo morali imeti "laj-sens" tega vice-obermežnarja.

Bo, bo! Slovenci gremo naprej!
Pe-trček Zgaga je rekel, da se bo za nekaj časa poboljšal in da ne bo nikogar več zbadal. — Hahaha! Kako so nekateri otroci domišljavi! Čelo tako daleč si domišljujejo da morejo koga "zbošiti". Kedaj je pa še osel koga s svojimi dolgimi ušesi zbedel?

Naša izvajanja glede Kristana in njegove krivde, da Ameriški Slovinci nismo zjedinjeni šli na delo za rešitev slovenskega naroda, je celo "Prosveta" pohvalila. Pravi namreč: "Saj smo vedeli, da bode do-bri Pater Kazimir zvrnil Vesnič Ko-roščevo (tu se je revež samo za ime zmotil, mislil je namreč Trumbiča) rešitev Jadranskega vprašanja na Etbina Kristana in socializem . . . nam ne preostaja drugzega, kakor konštitirati, da je Kazimir dosleden". Da, tako je. Zato pa Vi niste!

Kako smo že večkrat pisali? Da nam je že marsikdo pisal in priznal:

"Naročim se na Vaš list, ker sem spoznal, da imate samo Vi prav. Bil sem norec, pa sem norcem vrjel. . . ." Tako je! Da je temu res tako, poroča tudi "Prosveta" sama dan na dan, ko poroča o smrtih in pogrebih svojih pristašev: "Bil je navdušen član napredne misli. . .", "Bila je naša zvesta članica. . ." Toda na koncu se pa poroča: "Pogreb se je izvršil iz cerkve. . ." kar je znamenje, da je dotični opravil lepo sve-t zakramente za umirajoče, se spravi-l s svojo cerkvijo, obžaloval svojo z-moto in se vrnil nazaj, kakor zgubljeni sin. Kako smešno je to-raj poročilo "Prosvete", da je bil ta ali ta, ki je umrl lepo katoliško, in bil katoliško pokopan, "zvest" član njih naukov! Hahaha! Da, morda je bil, dokler je bil zaslepljen, ko je prišlo za res, je pa revež spoznal, kako ste ga varali in obrnil se je k oni cerkvi, katero sovražiti ste ga učili vi toliko let, pa ste ga tako slabo naučili. Ali ni čudno, da vkljub vašim tolikim časopisom, katoliško časopisje med nami vedno bolj in bolj napreduje?

Mr. Kondata je naš članek "Živi mrlič" zadel prav v živo. Kar besen je. Verjamemo. Saj to smo želeli, ne da bi bili njega vjezili, ampak, da bi bili tudi njemu povedali nekoliko resnice, kajti ravno ta go-spod je eden izmed glavnih kriv-cev, ki so s svojim protiverskim, omejenim fanatizmom pomagali ce-la dolga leta ubijati značaj in mo-ralo našega naroda s tem, da so se-jali medenj neamerikanski in ne-gentlemanski ozkosrčni fanatizem in protiversko nestrpnost in kranjsko "primojduševska posurovelost". — Poglejte okrog sebe po Ameriki! Najdete kje med katerim ljudstvom toliko podle gonje proti veri in pro-tikatoliškim listom, katoliški cerkvi, kakor jo je vaš list sejal med ameri-ške Slovence? Morete biti ponosni na to svoje delo? Ustavite, Mr. Konda kakega najbolj zašnop-sane-ga "driverja" kje na kaki ulici in mu predstavite par svojih člankov, pa ga vprašajte, kaj on misli po svoji "driverski" pameti o njih. Veste kaj Vam bode najbrže zabrusil v brk? You are a d . . . fool! — Da, ubijati značaj naroda je večji zločin kot ubiti človeka telesno! — Se pravi to delati za delavstvo, ako se ga uči sovražiti cel stan, zmerjati cele stanove radi njih stanu, zmerjati nekaj, česar ne razumete, in sicer na način, kakor vi to delate s svojimi "pr . . . farji", s "farškimi hum-bugi" . . . Mr. Konda, vi tako do-bro veste, kakor vemo mi, da ste vi silno veliko škodili ameriškim Slo-vincem v njih splošnem napredku v Ameriki s tem, da ste jih pitali z nizkotnostjo, kakoršno je razširjal Vaš list, ko ste mu jemali moralno podporo. Vi veste dobro, kakor ve cela Amerika, da ste marsikaterega pijanca vi naredili pijanca, ker ste mu vzeli moralno oporo, da ste marsikako družinsko življenje raz-

bili vi, ker ste z vašim listom spod-bijali temelje družinskega življe-nja . . .

In ko smo se mi drznili nastopi-ti in braniti ta svoj narod in od vas tako podlo opljuvani križ, nam tako drag, kako podlo ste potem obrnili svoje blato tudi proti nam! Ko so katoliško zavedni delavci za-čeli sami braniti svoje "svetinje", katere ste jim vi tako podlo teptali v blato, ali jih niste nagnali z "za-rukanci", "podrepaniki" i. t. d.

Da, Mr. Konda, vidimo, da smo vas zadel prav v živo, in nas veseli, da ste to priznali. Priznanje je prvi korak k poboljšanju, upajmo, da tu-di pri Vas! In to je ravno, kar smo mi hoteli. Del naroda, kateri se je dal preslepi od svojih napačnih vo-diteljev, mi iz srca pomilujemo, ker vidimo v tem veliko izgubo za na-rod kot skupina in za posameznika, kot našega brata in rojaka in sotri-pina, vas in pa vse te može, ki ste tako vede in hote ubijali značaj na-roda, pa obsojamo, zelo obsojamo, ne morda ker se bojimo za vero ali cer-

kev. Tej cela vojska — Kondatov ali Kristanov ali Zavrtnikov škodo-vati ne more niti za pičico, temveč zato, ker se nam smili narod, delav-stvo. Zato obžalujemo, da se raz-burjate, vendar smo pa veseli, da ste priznali krivdo.

ZABAVA

Prijatelj: Za božjo voljo, kam pa tako hitiš s to škatljo?

Mož: To je nov klobuk moje že-ne, pa hitim, da bi si morda ne pre-mislila preden pridem domov.

Se da takoj pomagati. — Ona (po prepiru, še vedno razburjena): "To pa ni lepo od Tebe. Maks, da si ta-ko kratkobeseden."

On (jezno): "Pa mi reci 'Maksi-milijan'!"

Ni prav razumela. — "Povem Vam, da svojega moža lahko ovijem okoli prsta."

"Tako "nit" ste torej vzeli?"

Mati: Nikar ne meči kruha po tleh! Ali veš, če ne boš morda kedaj še stradal.

Johnie: Mama, ali ne misliš, da bi bil preveč star, ko bi ga tako dolgo hotel hraniti?

"Disciplino v stranko", kliče Bryan. Kdo pa je bil prvi, ki je disciplino podrl, če ne on?

Oče: "Za kaj tako tresiš otroka?"
Sin: "Zdravila je vzel, pa je pozabil potresti steklenico."

— "Mama, kako daleč je do lune?"
— "Ne vem."
— "Potem boste pa vi krivi, če bom jaz jutri kaznovan v šoli za vašo ne-vednost."

Jezen gost: "Glejte natakara, ravnokar sem našel gumb od hlač v juhi!"

Natakara veselo: "Dobro, premišljeval sem že, kam se je zgubil!"

John: "Ali si pozabil, da si mi dolžan pet dolarjev?"
Joe: "Ne še, daj mi dovolj časa, pa bom."

ŠIRITE LIST "EDINOST"

POKLICITE NAS!

Kadar potrebujete Avtomobile za poroke, krstinje, kakor tudi pogrebne sprevode.

V enakih slučajih se uljudno priporočam vsem Slovincem.

ANDREW GLAVACH
1828 West 22nd Street
Chicago, Ill.

"Kadar pokličete na telefon, rabi-te vedno števil. Canal 5889."

Pameten je ta, kdor hrani!

— Kako dolgo bomo zdravi in zaposleni, tega nihče ne ve, to ve samo bodočnost. Premislite, kako dobro bo enkrat za Vas in kako boste hvaležni samemu sebi, ako si kaj prihranite za slabe čase. —

— Kadar pa vlagate v hranilnice svoj denar, tedaj pazite, kam boste vložili svoj težko zaslužen denar!

— Vlagajte svoj denar v varne in zanesljive banke, kjer Vam ne bodo dajali samo obresti, ampak tudi garancije za Vaš shranjeni denar!

Ta priliko pa Vam nudi:

METROPOLITAN STATE BANK

Ki je pod državnim nadzorstvom in zelo zanesljiva

Njen kapital je: \$200,000.00

Njen prebitek je: \$.45,000.00

Posluje na:

2201 WEST 22nd STREET,
CHICAGO, ILL.

Bančne uradne ure so:

Ponedeljek, Sreda, Četrtek in Petek:
od 9. A. M. - do 4 P. M.
Torek in Sobota:
od 9. A. M. - do 8.30 P. M.

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAC
6217 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, O.

se priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE.
Izdela je MOŠKE OBLEKE po naročilu točno in ceno.

C. STUART & SON,

Ima v zalogi vedno mehki in trdi premog in vsako vrstne drva za kurivo. Premog prodaja na tone in v vrečah. V slučaju da se selite, Vam najceneje prepelje pohištvo. On Vam je na razpolago za vse slučaje. Kadar ga potrebujete pridite na:

Pokličete ga lahko po telefo-1657 W. 22nd STREET,
nu: Roosevelt 7524. CHICAGO, ILL.